

**Verslag van de
Rijksarchiefinspectie
over het toezicht in
2003**

Rijksarchiefinspectie
juli 2004

RIJKSARCHIEFINSPECTIE

De Hoofdinspecteur van de Rijksarchiefinspectie oefent volgens de Archiefwet 1995 toezicht uit op de naleving van deze wet door het Rijk, de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) en de organen van publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO-organen).

De Rijksarchiefinspectie controleert de naleving van de archiefwetgeving en de kwaliteit van het archiefbeheer. Hiertoe voert deze onderzoeken en inspecties uit. Daarnaast rapporteren de zorgdragers jaarlijks aan de Rijksarchiefinspectie over hun archiefbeheer.

De Hoofdinspecteur rapporteert aan de betrokken overheidsorganen en, wanneer hiertoe aanleiding is, aan de staatssecretaris voor Cultuur en Media, die voor het archiefwezen verantwoordelijk is. Jaarlijks brengt de Hoofdinspecteur aan de staatssecretaris schriftelijk verslag uit over het toezicht op het archiefbeheer. Deze overlegt het verslag vervolgens aan de Tweede Kamer.

De Rijksarchiefinspectie is in Den Haag gevestigd en als volgt bereikbaar:

Prins Willem-Alexanderhof 30
Postbus 11583
2502 AN DEN HAAG
Algemeen telefoonnummer (070) 333 9133
Fax (070) 333 9130
E-mail info@rijksarchiefinspectie.nl
Website www.rijksarchiefinspectie.nl
ISBN 90 77510 12 5

Voorwoord

Openbaarheid van bestuur, ondersteuning van de bedrijfsvoering en het vermogen van de overheid om verantwoording af te leggen zijn mede afhankelijk van een goede verzorging van de documentaire informatie. Archieven hebben ook een belangrijke functie als collectief geheugen. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid is het immers onontbeerlijk naar de voorgeschiedenis te kijken: wat weten we al, wat hebben we op dit terrein eerder gedaan en wat waren daarvan de effecten? Ook op lange termijn hebben overheidsarchieven een belangrijke betekenis voor de openbaarheid van het overheidshandelen. Zij functioneren als bron voor wetenschappelijk onderzoek en raadpleging door de burger.

In dat perspectief breng ik als hoofdinspecteur van de Rijksarchiefinspectie elk jaar verslag uit aan de staatssecretaris voor Cultuur en Media over het toezicht op het archiefbeheer bij de centrale overheid. Met dit verslag vraag ik uitdrukkelijk ook de aandacht van de manager die eindverantwoordelijk is voor het archiefbeheer, van de professional die in de dagelijkse praktijk werkt, van het Nationaal Archief en van de andere beheerders van rijksarchiefbewaarplaatsen.

Als ik terugkijk naar de afgelopen jaren, constateer ik dat er hier en daar verbeteringen in het archiefbeheer zichtbaar zijn. Dit is met name het geval bij de ministeries, en soms ook bij andere organisaties. Kijk ik echter naar het totale veld, waarvan de ministeries slechts een klein deel vormen, dan constateer ik dat de naleving van de regelgeving en de kwaliteit van het archiefbeheer nog steeds zeer ernstig tekort schieten. Alleen een krachtige beleidsimpuls kan in de bestaande situatie structureel verbetering brengen. Dit verslag biedt daarvoor aanknopingspunten.

De hoofdinspecteur van de Rijksarchiefinspectie,

Mw drs M. Molenaar MBA

Samenvatting

Evenals in voorgaande jaren heeft de Rijksarchiefinspectie ook in 2003 moeten constateren dat het archiefbeheer bij vele organisaties van de centrale overheid¹ zeer veel te wensen overlaat. De regelgeving wordt onvoldoende nageleefd en organisaties voldoen zelfs niet aan basale voorwaarden, zoals kennis over de bestanden die zij in huis hebben.

De gevolgen hiervan zijn naar onze mening zeer ernstig:

- Het risico is groot dat organisaties zich op kritieke momenten niet kunnen verantwoorden aan het parlement en aan hun doelgroepen.
- Bij het ontwikkelen van nieuw beleid kunnen organisaties onvoldoende gebruik maken van informatie over het beleid in het verleden.
- Een slecht georganiseerde back office kan de verbeteringen in de digitale dienstverlening aan het publiek die veel organisaties zo belangrijk vinden, behoorlijk frustreren.
- De ondersteuning van de primaire processen en de bedrijfsvoering in de organisatie is minder dan deze zou moeten zijn.
- Het veiligstellen van het cultureel erfgoed, de centrale doelstelling van de Archiefwet, loopt gevaar.

Er zijn gelukkig uitzonderingen. Bij de ministeries in het algemeen laat het archiefbeheer een gunstiger beeld zien, hoewel ook daar beslist nog niet alles voldoende op orde is. Er zijn ook ZBO's en PBO-organen die zich inzetten voor een beter archiefbeheer. We zien verbeteringen met name daar tot stand komen waar het verantwoordelijk management zich erachter stelt, bijdraagt aan draagvlak in de organisatie en stuurt op de realisering van concrete doelen. Het genoemde management vindt dit niet altijd eenvoudig en is vaak van mening dat de regelgever het de organisatie niet gemakkelijk maakt.

De staatssecretaris voor Cultuur en Media heeft voor 2003 twee speerpunten vastgesteld. Ten eerste zouden alle organisaties van de centrale overheid aan het eind van 2003 moeten beschikken over een overzicht van de bestanden die zij in huis hebben. Ten tweede moeten zij beschikken over beheersregels. In beheersregels is vooral vastgelegd hoe verantwoordelijkheden en taken zijn verdeeld, en welke procedures er moeten zijn voor de uitvoering van het archiefbeheer. Het gaat hier om twee zaken die basaal zijn voor een goed archiefbeheer. Aan het eind van 2003 beschikte 44 procent over beheersregels, en 41 procent over een volledig bestandsoverzicht. De doelstelling is dus bij lange na niet gehaald.

Een ander punt van zorg waaraan dit jaarlijks verslag een hoofdstuk wijdt, is de digitale archivering. De ministeries hebben rondom dit onderwerp samenwerking gezocht, wat

---

¹ Met centrale overheid bedoelen we in dit verslag de ministeries, de Hoge Colleges van Staat, het Kabinet van de Koningin, de private en publieke zelfstandige bestuursorganen en de organen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

uiteraard een goede zaak is. De Rijksarchiefinspectie constateert bij veel organisaties een zekere terughoudendheid om de problemen daadwerkelijk te lijf te gaan. Bij het ontbreken van 100 procent zekerheid over de aanpak lijkt men soms liever af te wachten. Wij vinden dit niet langer aanvaardbaar. Niets doen betekent in de praktijk dat dagelijks informatie verloren gaat, dan wel blijft bestaan, maar dan op een manier waarop de informatie niet meer toegankelijk is. Een grote hoeveelheid ongestructureerd opgeslagen informatie betekent in de praktijk geen informatie.

De Rijksarchiefinspectie hecht grote waarde aan een tijdige overbrenging van archieven naar de rijksarchiefbewaarplaatsen, te weten het Nationaal Archief, rijksarchieven in de provincie of regionale historische centra. Het is positief dat de ministeries gezamenlijk actie hebben ondernomen om achterstanden weg te werken. Toch moeten we erop wijzen dat er behalve de ministeries nog meer dan 200 instellingen zijn die met achterstanden te kampen hebben.

De Rijksarchiefinspectie ziet vooral de volgende punten als hoofdoorzaken van de geringe kwaliteit van het huidige archiefbeheer.

- Er is weinig sturing op de kwaliteit van het archiefbeheer. Dit geldt zowel voor het politiek-bestuurlijk niveau als voor het verantwoordelijk management in de organisaties zelf. Het onderwerp heeft geen prioriteit.
- De professionaliteit in de sector van de documentaire informatievoorziening is in veel gevallen onvoldoende, vooral als we kijken naar de toekomst. Kon lang worden volstaan met professionele uitvoerende medewerkers, in de toekomst is er ook behoefte aan deskundigheid op digitaal gebied en aan functionarissen die in de organisatie een advies- of auditfunctie kunnen vervullen. Dit neemt overigens niet weg dat veel uitvoerende DIV-medewerkers professioneel en met inzet werken aan een goed archiefbeheer.
- De huidige regelgeving is onvoldoende uitvoerbaar en handhaafbaar.

Wij noemen enkele indicaties voor een onvoldoende adequate regelgeving:

- In de praktijk ervaren veel organisaties een onbalans tussen het belang van de bedrijfsvoering en dat van het cultureel erfgoed. Vooral in het kader van de wettelijk voorgeschreven selectieprocedure vinden zij dat het belang van een efficiënte bedrijfsvoering ondergeschikt is gemaakt aan het belang van een zorgvuldige selectie van het cultureel erfgoed.
- Alle wettelijke eisen die gelden voor de ministeries zijn ook van toepassing op kleine organisaties en op private ZBO's met een relatief kleine overheidstaak. Daar wordt de regelgeving regelmatig als overkill ervaren. Hier ligt in principe de keus voor óf het handhaven van de regelgeving voor alle organisaties, óf het beperken van de reikwijdte van de wet.
- De regelgeving op het gebied van archiefbeheer voldoet niet op alle punten aan de eisen die het huidige Kabinet aan eigentijdse regelgeving stelt. Het Kabinet is voorstander van regelgeving op hoofdlijnen, in te vullen door organisaties zelf. Om kwaliteit te waarborgen kan daarom een systeem van kwaliteitszorg verplicht worden gesteld. Ook het toezicht kan hierbij een rol vervullen.

De gewenste situatie is naar het oordeel van de Rijksarchiefinspectie een regelgeving die de betrokkenen als legitiem ervaren. Een regelgeving die uitvoerbaar is, en niet als onnodige last wordt ervaren. Dan zullen organisaties de sturing door de regelgever beter accepteren, en zal de Rijksarchiefinspectie deze beter kunnen handhaven.

Zoals eerder gezegd is de slechte kwaliteit van het archiefbeheer geen zaak van vandaag of gisteren. De situatie zal zich niet vanzelf verbeteren. Wij zijn dan ook van mening dat er een stevige impuls nodig is van de staatssecretaris voor Cultuur en Media. Onze aanbevelingen voor haar actieplan zijn de volgende:

- De staatssecretaris zou haar collega-bewindslieden moeten aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van archiefbeheer binnen hun ministerie. Ook als het gaat om ZBO's en PBO-organen die op het terrein van een ministerie functioneren.
- De staatssecretaris zou kunnen bevorderen dat organisaties facilitair concrete handreikingen krijgen geboden, met name op het gebied van digitaal archiefbeheer. Organisaties blijken behoefte te hebben aan experts die zij kunnen raadplegen voor praktische adviezen. Ook ZBO's en PBO-organen zouden hiervan moeten kunnen profiteren.
- Een grondige analyse van de huidige regelgeving is van wezenlijk belang. Betrokkenheid van degenen die de regelgeving moeten uitvoeren, is hierbij essentieel.
- Het inhalen van achterstanden bij de overbrenging van archieven door de ministeries staat inmiddels op de beleidsagenda. De Rijksarchiefinspectie is daar positief over, maar vindt het van groot belang dat ook voor de ZBO's en PBO-organen concreet beleid wordt gemaakt.
- Een impuls op het gebied van digitale archivering is dringend noodzakelijk.
- Het draagvlak voor verbeteringen kan worden bevorderd door initiatieven te laten aansluiten op al lopende ontwikkelingen, zoals het VBTB-traject. We hebben het hierbij met name over de mededeling over de bedrijfsvoering en ontwikkelingen op het terrein van digitale dienstverlening aan de burgers. De Rijksarchiefinspectie wijst in dit verband vooral ook op de doelstelling van het Kabinet om lasten voor instellingen en burgers te verminderen.

Inhoudsopgave

Voorwoord

Samenvatting

1	Inleiding	13
2	Algemeen beeld	15
2.1	De mogelijkheid om verantwoording af te leggen op basis van archieven	15
2.2	Het veilig stellen van overheidsarchieven als erfgoed	19
2.3	Samenvattend beeld en blik op de toekomst	23
3	De speerpunten voor 2003: stand van zaken	27
3.1	Twee speerpunten voor 2003	27
3.2	De realisatie van beide speerpunten	28
3.3	Conclusie	29
4	De toekomst van onze digitale erfenis	31
4.1	Regelgeving: last of lust?	31
4.2	De stand van zaken	32
4.3	Hoe ernstig is de situatie?	33
4.4	Wat moet er gebeuren?	34
4.5	Conclusie en aanbeveling	35
5	Selectie en overbrenging	37
5.1	De stand van zaken	37
5.2	Het functioneren van de PIVOT-selectiemethode	38
5.3	Procedure tot vaststelling van een selectielijst	38
5.4	Keuzes en dilemma's	39
6	Inspecties, onderzoeken en voorlichting in 2003	41
6.1	Inspecties	41
6.2	Onderzoeken	45
6.3	Voorlichting	47
	BIJLAGEN	
1	Respons op de jaarlijkse vragenlijst over 2003	50
2	De jaarlijkse vragenlijst over 2003 in cijfers	52
3	Inspecties in 2003	60
4	Onderzoeken in 2003	63
5	Publicaties in 2003	64

1 Inleiding

Dit verslag gaat over de kwaliteit van het archiefbeheer bij de centrale overheid. Tot de centrale overheid rekenen we de Hoge Colleges van Staat, het Kabinet der Koningin, de ministeries, de organen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO-organen) en de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's). In dit verslag over 2003 staan twee vragen centraal: In hoeverre zijn de organisaties van de centrale overheid in staat verantwoording af te leggen op basis van archieven? In hoeverre worden de overheidsarchieven als cultureel erfgoed veilig gesteld?

Ditmaal maken we ook een vergelijking met de situatie vanaf 1999, het eerste jaar waarin wij systematisch over alle zorgdragers informatie hebben verzameld. Op die manier wordt beter zichtbaar op welke punten over een langere periode gezien sprake is van verbetering dan wel van stagnatie of terugval.

Dit jaarlijks verslag heeft de traditie een wat sombere boodschap te bevatten. Het lijkt maar niet goed te komen met het archiefbeheer bij de centrale overheid; het verslag over het afgelopen jaar vormt daarop geen uitzondering. Het archiefbeheer voldoet bij veel overheidsorganisaties niet aan de eisen die de wet daaraan stelt. De meeste overheidsorganisaties hebben het archiefbeheer nog steeds niet goed afgestemd op het digitale tijdperk. Daardoor dreigt in die gevallen het archiefbeheer steeds minder betrouwbaar te worden. Het uiteindelijke gevolg: de verantwoordingsfunctie, de bedrijfsvoeringsfunctie en het behoud van archieven als erfgoed komen steeds sterker onder druk te staan.

Onze ervaring is dat onze rapportages en aanbevelingen bij inspecties zeer serieus genomen worden en aanzetten tot verbeteracties. Dat stemt ons op zich positief. Maar er is meer nodig dan de externe prikkel van het toezicht om tot een aanvaardbare kwaliteit van het archiefbeheer te komen. Om die reden stellen we in dit verslag aan de orde dat op een aantal punten fundamentele keuzes noodzakelijk zijn om daadwerkelijk verbetering te realiseren. Hiermee ontstaat een situatie die voor de Rijksarchiefinspectie handhaafbaar is. We vragen hiervoor uitdrukkelijk de aandacht van de degenen die primair verantwoordelijk zijn voor het archiefbeheer: de zorgdragers van de overheidsorganen, de staatssecretaris voor Cultuur en Media die voor de archiefwetgeving verantwoordelijk is en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) die belast is met de coördinatie van de informatievoorziening.

In deze tijd van bezuinigingen ligt de bedrijfsvoeringsfunctie van de overheid vaak extra onder vuur. Het risico is groot dat dit zijn weerslag heeft op de kwaliteit van de informatievoorziening. Wij maken ons daar grote zorgen over. Aan de andere kant kunnen bezuinigingen een kans zijn om de kwaliteit van de informatievoorziening in de organisatie te verbeteren. Wij pleiten nadrukkelijk voor het laatste.

Leeswijzer

Dit verslag is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 geven wij een oordeel over de kwaliteit van het archiefbeheer bij de centrale overheid in 2003. Dit hoofdstuk vormt de kern van het verslag.

In 2002 heeft de staatssecretaris twee speerpunten benoemd: alle zorgdragers dienen eind 2003 beheersregels te hebben vastgesteld en over een overzicht van archiefbestanden te beschikken. Hoofdstuk 3 beschrijft in hoeverre zorgdragers deze speerpunten in 2003 hebben weten te realiseren.

In de hoofdstukken 4 en 5 gaan wij dieper in op de knelpunten die we in hoofdstuk 2 signaleren rondom digitalisering en het veilig stellen van archieven als erfgoed. Hoofdstuk 6 bevat een verantwoording van de inspecties en onderzoeken die de Rijksarchiefinspectie in 2003 heeft uitgevoerd. In dit hoofdstuk komen ook onze voorlichtingsactiviteiten in het afgelopen jaar aan de orde.

De bijlagen bevatten enkele overzichten. Bijlage 1 bevat een overzicht van de respons op onze jaarlijkse vragenlijst. Ook bevat deze bijlage een lijst van zorgdragers die de jaarlijkse vragenlijst niet of niet tijdig hebben ingevuld en teruggestuurd. Met dit overzicht geven we inzicht in de mate waarin de centrale overheid meewerkt aan het verstrekken van de door ons gevraagde informatie.

In bijlage 2 presenteren we de belangrijkste cijfers op basis van de jaarlijkse vragenlijst over 2003. De bijlagen 3 en 4 geven een overzicht van de inspecties en onderzoeken die wij in 2003 onder handen hadden. Bijlage 5 tenslotte bevat een overzicht van de publicaties die de Rijksarchiefinspectie in 2003 heeft uitgebracht.

Wilt u snel zicht hebben op de hoofdzaken van dit jaarlijks verslag, leest u dan de samenvatting voorin.

2 Algemeen beeld

In dit hoofdstuk schetsen we een totaalbeeld van het archiefbeheer bij de centrale overheid in 2003. Onder de centrale overheid verstaan we de ministeries, de Hoge Colleges van Staat, het Kabinet van de Koningin, de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) en de organen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO-organen).

Hierbij staan twee vragen centraal: Kan de overheid zich op basis van archieven voldoende verantwoorden? Hebben overheidsorganisaties in 2003 voldoende voorzieningen getroffen om de overheidsarchieven als toekomstig cultureel erfgoed veilig te stellen?

Twee onderwerpen uit het algemeen beeld, digitaal archiefbeheer en selectie/overbrenging, vindt u verder uitgewerkt in de hoofdstukken 4 en 5.

Bij de beoordeling van het archiefbeheer hebben we gebruik gemaakt van de gegevens die wij jaarlijks bij de zorgdragers van de centrale overheid opvragen, en van de inzichten die wij uit inspecties en onderzoeken hebben gekregen. In dit hoofdstuk noemen wij de belangrijkste cijfers. Voor een uitgebreider overzicht verwijzen we naar de bijlagen 1 en 2. De cijfers zijn ontleend aan eigen opgaven van de betrokken overheidsorganisaties.

We geven met deze cijfers niet alleen inzicht in de huidige situatie, maar vergelijken ze ook met de situatie over eerdere jaren. Daarmee maken we de ontwikkelingen over een wat langere periode zichtbaar. Met het oog op de overzichtelijkheid maken we in dit hoofdstuk geen onderscheid tussen de verschillende groepen zorgdragers. Dat onderscheid maken we in de bijlagen wel. Wel merken we op dat de ministeries op een aantal aspecten beter scoren dan de andere groepen zorgdragers. De ministeries vormen echter slechts een klein deel van het totaal aantal zorgdragers. De cijferoverzichten in bijlage 2 geven aan wat de verschillen tussen de groepen zorgdragers zijn.

In dit hoofdstuk schetsen wij eerst de stand van zaken van het archiefbeheer vanuit het perspectief van het eerste speerpunt van de staatssecretaris. In paragraaf 2.2 kijken we vanuit perspectief van het tweede speerpunt. We sluiten het hoofdstuk af met een samenvattend beeld en enkele aanbevelingen.

2.1 De mogelijkheid om verantwoording af te leggen op basis van archieven

Elke overheidsorganisatie moet zich in voldoende mate kunnen verantwoorden naar politiek en burger. De burger is vaak afhankelijk van de overheid, bijvoorbeeld bij vergunningaanvragen of diensten, en bij bepaalde ZBO's ook bijvoorbeeld als cliënt of patiënt. De informatievoorziening speelt daarin een centrale rol. Die moet volledig, betrouwbaar en toegankelijk zijn. Op het terrein van de financiële verantwoording heeft de overheid de laatste tien jaar grote vooruitgang geboekt, met duidelijke procedures en interne controles. In brede zin blijkt de verantwoordingsfunctie echter nog zeer kwetsbaar te zijn.

De redactie van Binnenlands Bestuur heeft recent een onderzoek uitgevoerd onder 1545 ambtenaren². Haar conclusie is dat het gebruik van e-mail de papieren correspondentie bij de overheid flink terugdringt, maar dat het beheer van e-mails chaotisch is. Eén op de vijf ambtenaren bewaart vrijwel niets.

De Rijksarchiefinspectie heeft de laatste jaren bij inspecties geconstateerd dat veel overheidsorganen met informatiesystemen werken zonder archiveringsfunctie. In veel gevallen wordt historische informatie ook door actuele gegevens overschreven. In die gevallen kunnen processen niet meer gereconstrueerd worden en kan dus ook geen verantwoording worden afgelegd.

Wat moet een organisatie doen om de documenthuishouding op orde te krijgen, zodanig dat de verantwoordingsfunctie gewaarborgd is? Kort gezegd komt het hierop neer: zorg voor een goed beheersregime voor de informatievoorziening. Dat betekent een goede organisatie, deskundig personeel, heldere interne spelregels, een goede planning en een goede bewaking van voortgang en kwaliteit.

Kernpunten van een goede documenthuishouding zijn:

- Er moet samenhang zijn tussen de aanwezige informatie. Dat betekent dat er een eenduidige informatiestructuur is, waarbij alle informatie onderling gerelateerd is.
- Er moet een relatie zijn met de werkprocessen en de informatie moet vervolgens ook goed toegankelijk zijn.

Voorwaarden voor een goede documenthuishouding:

- Weten wat je in huis hebt en waar alles staat³. Een documentair structuurplan vormt de sleutel tot een goede toegankelijkheid en daarmee van een goed beheer, van zowel papieren als digitale archiefbescheiden.
- Voldoende en voldoende deskundig personeel.
- Goede regeling van verantwoordelijkheden en taken, onder meer in wettelijk voorgeschreven beheersregels³.
- Planmatig werken en daarover verantwoording afleggen. De zorgdrager zal zich vooraf doelen en prioriteiten moeten stellen en deze inzichtelijk moeten maken.
- Het bewaken van de kwaliteit van de informatievoorziening. Daarmee kan de zorgdrager zeker weten dat de organisatie aan de verantwoordingseisen kan voldoen⁴.

---

² *Binnenlands Bestuur*, 2 april 2004, p. 1 en 47.

³ *Zie ook hoofdstuk 3 Speerpunten.*

⁴ *Het selecteren van archiefbescheiden is eveneens belangrijk voor de toegankelijkheid van archieven. We bespreken dat in paragraaf 2.2.*

We bekijken vervolgens in hoeverre organisaties in de praktijk aan de hiervoor genoemde voorwaarden voldoen.

Tabel 1: Beheer en toegankelijkheid
in procent van het totaal aantal respondenten⁵

	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal zorgdragers dat beschikt over een volledig overzicht van archiefbestanden	- ⁶	36	36	34	41
Aantal zorgdragers dat beschikt over een documentair structuurplan ⁷	-	-	30	31	32
Aantal zorgdragers dat aangeeft geheel aan de eisen uit de <i>regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden</i> te voldoen	15	12	17	13	13
Aantal zorgdragers dat niet bekend is met de eisen uit de <i>regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden</i> of niet weten in welke mate waarin daaraan wordt voldaan	46	50	42	44	46

Uit tabel 1 blijkt dat bij een groot deel van de centrale overheid de toegankelijkheid van de papieren en digitale archieven onvoldoende is gewaarborgd. Veel zorgdragers hebben geen of onvoldoende overzicht van de eigen archiefbestanden. In hoofdstuk 3 gaan wij verder op dit aspect in. Opvallend is dat bijna de helft van de zorgdragers niet kan aangeven of ze aan de eisen van de ministeriële *Regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden* voldoen. In hoofdstuk 4 proberen wij hiervoor een verklaring te geven. Hier stellen we vast dat het bestandsbeheer, de ordening en toegankelijkheid volstrekt onvoldoende zijn. Wij vinden het onaanvaardbaar dat zoveel organisaties niet voldoen aan de meest basale eisen van een goed archiefbeheer.

⁵ Onder respondenten verstaan we hier de zorgdragers die een vragenlijst ingevuld hebben geretourneerd. Zie ook bijlage: 1.

⁶ In de gevallen waar een liggend streepje is aangegeven, hebben we de vraag in het betreffende jaar niet gesteld.

⁷ Een documentair structuurplan is sinds 2001 verplicht.

Tabel 2: Personeel⁸

in procent van het totaal aantal respondenten

	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal zorgdragers dat beschikt over voldoende personeel voor DIV-taken	-	60	70	60	71
Aantal zorgdragers dat beschikt over een of meer professioneel opgeleide DIV-medewerkers	-	40	50	54	60

De professionaliteit van het personeel lijkt over de jaren heen geleidelijk te verbeteren, zo valt uit tabel 2 af te leiden. Toch heeft 40 procent van de zorgdragers geen professionele DIV-medewerkers in dienst. Waar organisaties aangeven wel over professioneel opgeleide medewerkers te beschikken, is het de vraag of ze daarmee ook over een professionele DIV-organisatie beschikken. Veel van de huidige DIV-medewerkers zijn opgeleid voor en hebben ervaring met traditionele DIV-werkzaamheden, maar zijn onvoldoende voorbereid op de huidige ontwikkelingen in de informatievoorziening. De Rijksarchiefinspectie vindt dit gegeven buitengewoon zorgelijk.

Tabel 3: Beheersregelingen

in procent van het totaal aantal respondenten

	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal zorgdragers dat beschikt over vastgestelde beheersregels	-	21	27	36	44

De stijgende lijn van de afgelopen jaren bij beheersregels zet door. Beheersregels vormen een van de speerpunten van de staatssecretaris voor 2003. Toch beschikt nog steeds minder van de helft van de zorgdragers over de wettelijk voorgeschreven beheersregels. De resultaten blijven ver onder de maat. In hoofdstuk 3 gaan wij verder op dit aspect in.

---

⁸ Hierin zijn geen gegevens van privaatrechtelijke ZBO's opgenomen.

Tabel 4: Planning en control / kwaliteitszorg
in procent van het totaal aantal respondenten

	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal zorgdragers dat een jaarplan voor de DIV opstelt	-	-	20	22	25
Aantal zorgdragers dat met een P&C-cyclus voor de DIV werkt	-	-	25	32	42
Aantal zorgdragers dat werkt met een systeem van kwaliteitszorg ⁹	15	19	19	16	21

Opmerkelijk is dat een groot deel van de organisaties de DIV niet zichtbaar maakt in de jaarplannen, daarmee geen concrete jaardoelen lijkt te stellen en evenmin de kwaliteit van de werkzaamheden op enigerlei wijze borgt. Dit alles wijst erop dat het management weinig inzicht in de DIV-functie heeft. Wel hebben meer organisaties aandacht voor de P&C-cyclus. Toch is onze conclusie dat de sturing op de DIV-functie en op de kwaliteit van het archiefbeheer in veel gevallen ver achter blijft bij de wenselijke situatie.

Conclusie over de verantwoordingsfunctie

Het vermogen van de overheid om zich op basis van (digitale en papieren) archiefbescheiden te verantwoorden, is in veel gevallen onvoldoende. Veel organisaties hebben onvoldoende zekerheid over de volledigheid en toegankelijkheid van hun archieven en sturen hier onvoldoende op. Dat staat niet alleen een efficiënte bedrijfsvoering in de weg, maar uiteindelijk ook het vertrouwen van de burger in de overheid.

2.2 Het veilig stellen van overheidsarchieven als erfgoed

Archieven houden hun waarde voor de samenleving, ook nadat werkzaamheden zijn afgerond of een zaak gesloten is. Archieven maken immers deel uit van het cultureel erfgoed van onze samenleving. Essentiële onderdelen van overheidsarchieven worden daarom veilig gesteld voor later wetenschappelijk onderzoek en raadpleging door burgers. Om archieven daadwerkelijk veilig te stellen, worden in alle overheidsorganisaties specifieke eisen gesteld aan die archiefbescheiden die als erfgoed zijn aangewezen (anders gezegd: voor blijvende bewaring in aanmerking komen). Die eisen hebben vooral betrekking op duurzaamheid, toegankelijkheid en overbrenging naar het Nationaal Archief en de rijksarchieven in de provincie.

⁹ Een afzonderlijk systeem voor de DIV of een systeem waarin de DIV is opgenomen.

Kernpunten zijn:

- Aan blijvend te bewaren archiefbescheiden worden extra eisen gesteld rond duurzaamheid en toegankelijkheid. Door deze bescheiden snel te identificeren, kan de organisatie tijdig de vereiste beheersmaatregelen treffen.
- Die identificatie gebeurt aan de hand van selectielijsten. Daarom is het van groot belang dat elke organisatie over de vereiste selectielijsten beschikt.
- Wat de materiële zorg betreft, moeten overheidsorganisaties zich ervan verzekeren dat de blijvend te bewaren archiefbescheiden voldoende duurzaam zijn.
- Ook moeten zorgdragers over voldoende archiefruimten beschikken voor een veilige en klimatologisch verantwoorde bewaring van het toekomstig erfgoed tot aan het moment dat overbrenging naar een archiefbewaarplaats plaatsvindt.
- De archieven die als erfgoed zijn geselecteerd worden na twintig jaar overgebracht naar het Nationaal Archief. Om deze termijnen goed in acht te nemen is een planmatige bewerking en overbrenging noodzakelijk. Daarbij is een goede afstemming tussen overheidsorganisatie en Nationaal Archief nodig. Eind 2005 moeten de zorgdragers al hun archieven tot en met 1975 die voor blijvende bewaring in aanmerking komen, overdragen aan de rijksarchiefbewaarplaatsen.

In deze paragraaf bespreken we drie aspecten, die in de genoemde kernpunten terugkomen:

- selectie;
- duurzaamheid
- bewerking en overbrenging.

Nadrukkelijk wijzen wij er op dat het veilig stellen van overheidsarchieven als erfgoed in even grote mate afhankelijk is van de factoren die wij hiervoor in paragraaf 2.1 beschreven. Zonder inzicht in bestanden en een goede toegankelijkheid ervan is een planmatige bewerking en overbrenging bijvoorbeeld niet mogelijk. De drie aspecten die we hier beschrijven, vormen daarop een aanvulling. In hoofdstuk 5 gaan wij specifiek op het thema selectie en overbrenging in. Hier volstaan we met het weergeven van de belangrijkste cijfers.

Tabel 5: Vastgestelde en gepubliceerde vernietigings- en/of selectielijsten

	1999	2000	2001	2002	2003
<i>Percentage</i> zorgdragers die minimaal over één vernietigings- of selectielijst beschikken	29	30	26	30	32
<i>Absoluut aantal</i> selectielijsten dat per kalenderjaar is vastgesteld en in de Staatscourant gepubliceerd	24	16	68	56	53

Weliswaar wordt elk jaar een aantal lijsten vastgesteld, maar het percentage zorgdragers dat minimaal over één vastgestelde lijst beschikt neemt nauwelijks toe, zo blijkt uit tabel 5.¹⁰ Bijna 70 procent van alle zorgdragers beschikt echter nog steeds niet over enig selectie-instrument en een groot deel daarvan heeft tot nu toe ook geen initiatieven daartoe genomen (zie tabel 2.16 in de bijlagen). Dat betekent dat deze zorgdragers hun archieven niet kunnen bewerken. Dat is slecht voor de toegankelijk van die archieven, en overbrenging van archieven is onmogelijk. Zonder lijsten kan de organisatie immers niet bepalen welke bestanddelen voor blijvende bewaring in aanmerking komen.

Het Nationaal Archief begroot dat voor ministeries ongeveer 850 lijsten en voor zelfstandige bestuursorganen 340 lijsten nodig zijn¹¹. Dat betekent dat 80 procent van de geplande lijsten nog niet is vastgesteld. De Raad voor Cultuur geeft aan ongeveer 30 lijsten per jaar te kunnen vaststellen¹².

Een zorgvuldige en tijdige selectie vereist niet alleen de beschikbaarheid van selectielijsten. De selectielijsten zullen ook onderhouden moeten worden en regelmatig geactualiseerd. De huidige procedure en de lange doorlooptijd vormen een belemmering om lijsten voldoende actueel te houden. Met andere woorden: naast de bestaande achterstanden in het opstellen van lijsten, dreigt er ook achterstallig onderhoud bij al vastgestelde lijsten te ontstaan.

Gezien het aantal zorgdragers dat nog moet beginnen met het opstellen van lijsten, gezien de doorlooptijd voor het vaststellen van een lijst en gezien het aantal lijsten dat jaarlijks kan worden vastgesteld, kunnen we stellen dat de situatie verontrustend is. Inmiddels is het Nationaal Archief in overleg met de Raad voor Cultuur om het vaststellingstraject waar mogelijk te versnellen. Dat is een goede zaak. Toch is er naar ons oordeel meer nodig om de knelpunten op te lossen.

---

¹⁰ In de periode 1995-2003 zijn in totaal ongeveer 250 nieuwe selectielijsten vastgesteld. Hierbij waren in totaal zo'n 100 zorgdragers betrokken. (Deze berekening is gebaseerd op lijsten of besluiten die in de periode 1995-2003 in de Staatscourant zijn gepubliceerd).

¹¹ Bron: Ketenconferentie 22 mei 2003 over selectielijsten. In dit aantal zitten zowel lijsten op het gebied van beleidsterreinen als op dat van ondersteunende processen.

¹² Idem.

Tabel 6: Materiële zorg
in procent van totaal aantal respondenten

	1999	2000	2001	2002	2003
Zorgdragers die geheel voldoen aan de <i>Regeling Duurzaamheid archiefbescheiden</i>	10	13	18	15	12
Zorgdragers die niet bekend zijn met de eisen van de <i>Regeling Duurzaamheid archiefbescheiden</i> of niet weten in welke mate daaraan wordt voldaan	49	51	52	43	50
Zorgdragers die geheel voldoen aan de <i>Regeling Bouw en inrichting archiefruimten</i>	10	7	11	12	16
Zorgdragers die niet over een archiefruimte beschikken, niet bekend zijn met de eisen van de <i>Regeling Bouw en inrichting archiefruimten</i> of niet weten in welke mate daaraan wordt voldaan	24	37	41	52	51

Bij een groot deel van de centrale overheid voldoet de duurzaamheid van archiefbescheiden en de berging ervan niet of onvoldoende aan de regels, zo blijkt uit tabel 6. Ook op dit punt nemen de zorgdragers de wettelijke regels onvoldoende in acht, met alle gevolgen van dien voor het behoud van het erfgoed.

Bij inspecties die wij de afgelopen jaren uitvoerden, bleek zelfs geen enkele betrokken zorgdrager geheel aan de eisen van beide regelingen te voldoen. In veel gevallen constateerden wij dat waterleidingen of rioleringsbuizen door de archiefruimten liepen. Dit kan bij lekkage tot aanzienlijke schade aan de archieven leiden.

Tabel 7: Bewerking en overbrenging van archieven naar een rijksarchiefbewaarpplaats

in procent van totaal aantal respondenten

	1999	2000	2001	2002	2003
Zorgdragers die archieven van vóór 1945 beheren of die hierover geen opgave kunnen doen	53	37	39	36	35
Zorgdragers die archieven beheren uit de periode 1945-1975 of die hierover geen opgave kunnen doen	76	64	64	64	61
Zorgdragers met planning voor bewerking en overbrenging	15	9	10	10	10
Zorgdragers die daadwerkelijk archieven overgebracht hebben	08	6	4	4	6

Uit tabel 7 blijkt dat nog veel zorgdragers archieven beheren die uiterlijk eind 2005 moeten zijn overgebracht. In veel gevallen ontbreekt het op dit moment echter aan selectielijsten voor de bewerking (zie tabel 5). Van planmatige overbrenging lijkt bij de meeste zorgdragers geen sprake. De feitelijke overbrenging gebeurt in een veel lagere intensiteit dan wenselijk. Slechts 10 procent van de zorgdragers geeft aan een planning voor de overbrenging te hebben.

Dat betekent dat veel overheidsorganisaties hun achterstanden in overbrenging niet tijdig kunnen wegwerken. (Ze hebben tot eind 2005 de tijd de archieven van vóór 1970 over te brengen.) Voor een duurzame bewaring is het van belang dat de archieven na twintig jaar onder optimale omstandigheden in een archiefbewaarpplaats worden beheerd. Ook zijn archieven pas na overbrenging optimaal beschikbaar voor de burger. Daarvan is nu veelal geen sprake. In het algemeen lijkt overbrenging bij de centrale overheid een haperend proces. Van tijdig overbrengen van het erfgoed is in veel gevallen geen sprake.

Conclusies over het veilig stellen van erfgoed

Veel zorgdragers beschikken niet over de vereiste selectie-instrumenten. Ze kunnen daarom niet bepalen welk deel als erfgoed veilig gesteld moet worden. Om dezelfde reden kunnen ze ook niet de maatregelen treffen om de authenticiteit, duurzaamheid en toegankelijkheid van het erfgoed voldoende te waarborgen.

Veel zorgdragers zullen vermoedelijk niet aan de wettelijke verplichting kunnen voldoen om eind 2005 alle blijvend te bewaren bescheiden van vóór 1975 aan een rijksarchiefbewaarpplaats over te brengen. Er is immers een groot aantal selectielijsten dat nog moet worden vastgesteld en daarna moet de feitelijke bewerking nog worden uitgevoerd. Het ontbreekt in veel gevallen dan ook aan een planmatige overbrenging van de blijvend te bewaren archieven. De tijdige overbrenging van archieven gevormd na 1975 staat om diezelfde reden onder druk.

Zorgdragers zullen een grotere inspanning moeten leveren om de achterstanden weg te werken. De Rijksarchiefinspectie is van oordeel dat de regelgeving op het punt van selectie vereenvoudiging behoeft. Overheidsorganisaties zullen daardoor beter in staat te beschikken over steeds volledig geactualiseerde en praktisch toepasbare lijsten. Daarnaast zal naar ons oordeel een oplossing moeten worden gevonden om de bestaande achterstanden snel weg te werken. Dat is noodzakelijk voor de zorgdragers om zich te kunnen concentreren op de noodzakelijke verbeteringen in het archiefbeheer.

2.3 Samenvattend beeld en blik op de toekomst

We moeten constateren dat het negatieve beeld waarover wij in voorgaande jaren rapporteerden, ook geldt voor 2003. De tekortschietende kwaliteit van de documentaire informatievoorziening heeft belangrijke gevolgen:

1. Het cultureel erfgoed kan niet goed worden veiliggesteld.
2. Er is een groot risico dat organisaties van de centrale overheid zich op kritieke momenten onvoldoende kunnen verantwoorden naar het parlement dan wel naar hun doelgroepen.
3. Overheidsorganisaties kunnen onvoldoende putten uit informatie over het verleden als er nieuw beleid moet worden ontwikkeld.
4. Verbeteringen in de dienstverlening aan het publiek kunnen spaak lopen op een slechte organisatie van de back office.
5. De ondersteuning van de primaire processen en de bedrijfsvoering is minder dan deze zou kunnen zijn.

Gegeven dit beeld, en gegeven het feit dat deze situatie al jaren bestaat, zijn er naar de mening van de Rijksarchiefinspectie nieuwe en zichtbare initiatieven nodig. Meer van hetzelfde zal niet leiden tot de zo noodzakelijke verbeteringen.

Om zicht te krijgen op aanknopingspunten voor kwaliteitsverbetering, zetten wij de belangrijkste oorzaken van het huidige inadequate archiefbeheer nog eens op een rij.

1. Er is te weinig sturing op het archiefbeheer. Op politiek/bestuurlijk niveau geniet dit onderwerp al jaren weinig prioriteit. Dit geldt ook voor het verantwoordelijk management in organisaties zelf.
2. De professionaliteit op het gebied van archiefbeheer is niet altijd voldoende.
3. Er zijn redenen om te twijfelen aan de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving.

Wij noemen in dit verband een aantal voorbeelden van een slechte handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving.

1. Organisaties ervaren in de praktijk vaak een onbalans tussen het bedrijfsvoeringsbelang en het belang van het cultureel erfgoed die in het nadeel is van het bedrijfsvoeringsbelang. Dat merken we bij inspecties en in gesprekken met zorgdragers. Ze ervaren de procedure tot vaststelling van een selectielijst als omslachtig. Als een eenmaal vastgestelde lijst vervolgens relatief kleine wijzigingen moet ondergaan, moet dezelfde procedure opnieuw worden gevolgd.
2. Alle wettelijke eisen gelden op dezelfde wijze voor ministeries en voor kleine organisaties en private ZBO's. Dit betekent dat ook een kleine organisatie als een APK-

keuringsstation een archiefruimte zou moeten hebben met alle vereiste voorzieningen, zoals de aanwezigheid van regelapparatuur voor de beheersing van het klimaat. Een privaat ZBO dat voor een klein gedeelte van al haar taken openbaar gezag uitoefent, moet voor die archieven aan de Archiefwet voldoen, bijvoorbeeld voor de kwaliteit van papier en inkt. Dit kan gevolgen hebben voor het totale inkoopbeleid van de organisatie.

3. Met name de drie regelingen op basis van het Archiefbesluit voldoen niet aan de criteria van hedendaagse regelgeving die het Kabinet heeft geformuleerd. Het Kabinet is voorstander van regelgeving op hoofdlijnen, die vooral betrekking hebben op randvoorwaarden. Organisaties zouden de regelgeving zelf verder moeten kunnen invullen. Garanties voor kwaliteit in de uitvoering zitten in deze visie vooral in het verplicht stellen van een systeem van kwaliteitszorg en in toezicht.
4. In één van deze regelingen, de regeling op grond van artikel 12 van het Archiefbesluit, staan eisen vermeld aan digitale archivering. Organisaties blijken deze eisen vaak lastig te implementeren te vinden. Niet altijd zijn pasklare oplossingen voorhanden. De regelgeving heeft in dit opzicht meer een wens- dan een realiteitsgehalte.

In dit hoofdstuk noemden wij drie oorzaken voor de huidige onvoldoende kwaliteit van het archiefbeheer: onvoldoende sturing, onvoldoende professionaliteit en onvoldoende handhaafbare en uitvoerbare regelgeving. Deze oorzaken staan niet los van elkaar; in de praktijk versterken zij elkaar.

Als naleving van de regelgeving en goed archiefbeheer politiek-bestuurlijk weinig aandacht krijgt, kan dit de motivatie van het management in de organisaties zelf om lastige veranderingstrajecten op te zetten, beïnvloeden. Als het management van een organisatie weinig aandacht heeft voor een goede informatievoorziening, komt dit de professionaliteit van de archieffunctie natuurlijk niet ten goede. Als die professionaliteit wel aanwezig is, en dit is zeker in veel organisaties het geval, zien we regelmatig dat de betreffende medewerkers over onvoldoende armslag en middelen beschikken. Regelgeving die niet uitvoerbaar is, of die organisaties onnodig belastend vinden, zullen ze als weinig legitiem ervaren. Dat zal de mate van naleving negatief beïnvloeden.

Wij stellen dan ook voor dat de staatssecretaris voor Cultuur en Media als eerstverantwoordelijke voor de Archiefwet een actieplan opstelt dat met alle factoren rekening houdt. Wij vinden hierbij de volgende uitgangspunten van belang.

1. De staatssecretaris zou haar collega-bewindslieden op hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het archiefbeheer moeten aanspreken. Ook als het gaat om het archiefbeheer van de ZBO's en organen van de PBO's die op het terrein van het betreffende ministerie functioneren.
2. De staatssecretaris zou kunnen bevorderen dat er op facilitair gebied handreikingen beschikbaar komen, met name op het gebied van digitale archivering. Ook ZBO's en PBO-organen zouden hiervan moeten kunnen profiteren. Zij geven regelmatig aan grote behoefte te hebben aan praktische handreikingen.
3. Op digitaal gebied is er grote behoefte aan een impuls van de regelgever.

4. Als het gaat om achterstanden bij de overbrenging moet niet alleen aandacht worden geschonken aan de ministeries, maar ook aan de grote groep van andere zorgdragers.
5. Het is van belang dat er een grondige analyse komt van de huidige regelgeving.
6. Verbeteringen kunnen worden gestimuleerd door aan te sluiten op bestaande processen bij organisaties van de centrale overheid. Een voorbeeld is het VBTB-traject bij de ministeries, en met name de mededeling over de bedrijfsvoering. Een ander aanknopingspunt biedt de opzet van de digitale archivering, en ontwikkelingen op het terrein van dienstverlening aan de burger. Bezuinigingen op de bedrijfsvoering kunnen ook als kans worden gezien om een efficiënte en effectieve informatiefunctie op te zetten. En wat hier zeker niet onvermeld mag blijven, is de doelstelling van het Kabinet om de lasten voor instellingen en burgers te verminderen.

3 De speerpunten voor 2003: stand van zaken

De Rijksarchiefinspectie hoort in contacten met zorgdragers regelmatig het volgende: 'wij willen graag ons archiefbeheer verbeteren, maar vertel ons wat daarbij de hoogste prioriteit heeft en waar we de grootste risico's lopen'. In ons jaarlijks verslag over 2001 gaven we dan ook aan dat de volgende twee zaken een hoge urgentie hebben voor het archiefbeheer: beheersregels en inzicht in welke archieven de zorgdrager in huis heeft.

In 2003 heeft de staatssecretaris voor Cultuur en Media de zorgdragers gevraagd aan twee beheersaspecten de hoogste prioriteit te geven. In dit hoofdstuk geven wij aan in hoeverre de zorgdragers daaraan in 2003 gehoor hebben gegeven en welke conclusies wij daaraan verbinden.

3.1 Twee speerpunten voor 2003

Beheersregels bieden de overheidsorganisatie duidelijkheid over de organisatie, verdeling van verantwoordelijkheden, taken en werkprocedures. Ze geven de organisatie ook de noodzakelijke ruimte om de archiefwettelijke eisen specifiek op de eigen organisatie toe te spitsen.

Een overzicht van alle bestanden, zowel op papier als digitaal, is noodzakelijk voor het feitelijk beheer en gebruik van archieven en om de werkzaamheden goed te kunnen organiseren. Zo is inzicht in de werkvoorraad noodzakelijk om planmatig en tijdig alle blijvend te bewaren archieven over te kunnen brengen naar een archiefbewaarplaats.

Om die reden heeft de staatssecretaris voor Cultuur en Media in 2002 de volgende twee speerpunten geformuleerd¹³:

1. Aan het eind van 2003 beschikken alle organisaties van de centrale overheid over vastgestelde beheersregels.
2. Aan het eind van 2003 weten al deze organisaties welke archiefbescheiden zij in huis hebben. Zij hebben daarmee volledig inzicht in hun werkvoorraden.

In 2003 heeft de Rijksarchiefinspectie deze speerpunten op verschillende momenten onder de aandacht van het veld gebracht. In februari 2003 hebben wij daartoe alle zorgdragers aangeschreven. In augustus ontvingen zij opnieuw een brief, waarbij we ook twee informatiebladen over dit onderwerp beschikbaar stelden. Bovendien hebben wij via onze Nieuwsbrief en website de speerpunten in de loop van het jaar op verschillende momenten onder de aandacht gebracht.

Overigens ondernamen we op deze punten al eerder actie. In 2000 organiseerden we in totaal vijf workshops over het opstellen van beheersregels, waar 150 belangstellenden aan deelnamen. In 2002 organiseerden we nog twee workshops over de basiseisen van de archiefwetgeving. Hierbij waren er ongeveer 120 deelnemers.

---

¹³ Brief van de staatssecretaris van OCenW aan de Tweede Kamer van 17 oktober 2002, kenmerk DCE/02/37151.

3.2 De realisatie van beide speerpunten

In hoeverre hebben zorgdragers in 2003 gehoor gegeven aan de oproep beide speerpunten te realiseren? Uit het grote aantal reacties dat wij in de loop van het jaar ontvingen, blijkt dat veel zorgdragers de boodschap serieus hebben genomen. We geven voor beide speerpunten een kort overzicht.

- *Het vaststellen van archiefbeheersregels*

Zorgdragers zijn sinds het van kracht worden van de Archiefwet 1995 bekend met de verplichting tot het opstellen van beheersregels. In hoofdstuk 2 stelden wij vast dat de situatie ten opzichte van voorgaande jaren duidelijk verbeterd is. 44 procent van de overheidsorganisaties beschikt nu over beheersregels. Onze indruk is dat organisaties dit speerpunt wel serieus nemen, maar dat er veel tijd overheen gaat voordat ze daadwerkelijk een regeling tot stand hebben gebracht. De feitelijke resultaten blijven dus nog ver onder de maat.

- *Inzicht in archieven*

De verplichting tot een volledige registratie van archiefbestanden vindt zijn grondslag in artikel 3 van de Archiefwet 1995. De *Regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden* uit 2002 scherpte deze eis expliciet aan voor blijvend te bewaren archieven: organisaties moeten beschikken over een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van de archiefbestanden¹⁴.

Eind 2002 zei 55 procent van de zorgdragers over een volledig of gedeeltelijk overzicht van alle archiefbescheiden te beschikken. In 2003 is dat aantal toegenomen tot 65 procent; nog eens 10 procent werkt aan het opstellen van een overzicht¹⁵. Specifiek over digitale bestanden zegt 43 procent van de zorgdragers over een volledig of gedeeltelijk overzicht te beschikken (in 2002 was dat 41 procent). Nog eens 20 procent zegt aan een overzicht te werken¹⁶.

Voor grote organisaties met decentrale onderdelen blijkt het met name moeilijk hun registratie volledig te krijgen. Kleinere organisaties onderkennen soms minder het belang van een registratie van hun bestanden, omdat zij het gevoel hebben ook zonder registratie wel te kunnen overzien welke archiefbestanden ze beheren. Specifiek voor digitale bestanden lijkt gebrek aan communicatie tussen DIV en ICT een belemmering te vormen. Daarnaast is het vaak onduidelijk welke digitale bestanden als archiefbescheiden moeten worden aangemerkt.

---

¹⁴ Regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden, art. 3, *Stcr 2002*, 43.

¹⁵ Zie bijlage 2, tabel 2.6.

¹⁶ Zie bijlage 2, tabel 2.9.

3.3 Conclusie

De speerpunten in 2003 hebben onvoldoende resultaat opgeleverd. Onze indruk is dat in het verslagjaar een aantal organisaties daadwerkelijk met beide speerpunten aan de slag is gegaan. Dit heeft echter nog niet altijd tot afgeronde producten geleid. Bij een deel van de organisaties ontbreekt kennelijk de intentie, het vermogen of de deskundigheid om de betreffende speerpunten (tijdig) te realiseren. In die gevallen is een uitdrukkelijker aandacht van het management en/of professionalisering van de DIV-functie een eerste vereiste. Wij vragen hiervoor de aandacht van de staatssecretaris voor Cultuur en Media.

4 De toekomst van onze digitale erfenis

In hoofdstuk 2 gaven wij aan dat het beheer van digitale archieven bij de organisaties van de centrale overheid nog onvoldoende is. Daarmee ontstaan risico's voor zowel de mogelijkheid om verantwoording af te leggen, als voor het veilig stellen van archieven als cultureel erfgoed. In dit hoofdstuk gaan wij verder op de digitale archieven in, en dan met name op de blijvende bewaring ervan. Daarbij blijft staan dat goed digitaal archiefbeheer ook onontbeerlijk is voor de mogelijkheid om verantwoording af te leggen.

Wij schetsen in dit hoofdstuk eerst de huidige situatie, waarbij we deze proberen te verklaren. Vervolgens geven we aan hoe groot de risico's zijn dat digitale archieven verloren gaan. In het laatste deel van dit hoofdstuk beschrijven we hoe de problemen aangepakt kunnen worden.

4.1 Regelgeving: last of lust?

In de jaren tachtig deed de digitalisering zijn intrede in de informatievoorziening van de centrale overheid. Sindsdien is digitale informatie niet meer weg te denken en neemt het gebruik nog steeds sterk toe. Digitale informatie is echter kwetsbaar en het beheer ervan vraagt, naast de reguliere archiefwettelijke eisen, bijzondere aandacht. Dit staat bekend als digitale duurzaamheid.

De Archiefwet 1995 kwam daarom met specifieke eisen voor digitale archieven, in 2002 uitgewerkt in ministeriële regels¹⁷. In de praktijk blijken veel organisaties te worstelen met het implementeren van de regels. Wat is hiervan de oorzaak en wat is nodig om in die situatie verandering te brengen?

Veel overheidsorganisaties ervaren digitale duurzaamheid als een lastig onderwerp. Het gaat dan niet zozeer om het digitaliseren van informatiestromen of werkprocessen als zodanig. Het probleem is vooral om dit digitaliseren zo in te richten dat aan alle archiefwettelijke eisen wordt voldaan.

We zien ook organisaties die aangeven nog geen digitale archieven te beheren en om die reden geen prioriteit aan de implementatie van de regeling geven. In veel gevallen blijken zij echter wel degelijk digitale archieven te beheren, maar realiseren ze zich niet dat het om archieven gaat waarop de archiefwetgeving van toepassing is. Het kan daarbij gaan om tekstverwerkingsbestanden of e-mails die individuele medewerkers opmaken of ontvangen, maar ook om heel specifieke applicaties zoals een digitale personeelsadministratie, een financieel systeem of een specifieke toepassing zoals een systeem voor vergunningverlening. In al die gevallen zal de zorgdrager die archieven onder een formeel archiefbeheersregime moeten brengen.

---

¹⁷ Regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden, *Stcr. 2002, nr 43*.

De Rijksarchiefinspectie komt regelmatig tegen dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het archiefbeheer niet geheel overzien welke risico's verbonden zijn aan digitale archivering. Zij hebben de neiging af te wachten wat er elders op dit gebied gebeurt en lopen liever niet voorop.

4.2 De stand van zaken

Om digitale archieven goed te beheren, moet een overheidsorganisatie minimaal aan een aantal eisen voldoen. In het algemeen gesproken moet deze over een goede beheersorganisatie voor digitale archieven beschikken. Daarnaast zijn er een aantal specifieke voorwaarden.

Enkele algemene voorwaarden:

- Integrale benadering van informatievoorziening.
- Beheer van digitale archieven vastleggen in beheersregels.

Enkele specifieke voorwaarden:

- De zorgdrager moet weten welke digitale bestanden in huis zijn en welk deel daarvan voor blijvende bewaring in aanmerking komt. (Daaraan worden extra eisen gesteld.)
- De toegankelijkheid van digitale bescheiden moet zijn gewaarborgd. De organisatie moet daartoe beschikken over een documentair structuurplan (die de logische structuur van de informatie weergeeft en de wijze van toegankelijkheid regelt) en een document-managementsysteem (het systeem om digitale documenten betrouwbaar te beheren).
- Verder moet de zorgdrager onder meer de authenticiteit, duurzaamheid en leesbaarheid van de digitale documenten - ook op langere termijn - kunnen garanderen.

In hoofdstuk 2 gaven we een aantal algemene cijfers over het archiefbeheer. Hier zetten we nog eens enkele cijfers bij elkaar die direct of indirect met digitaal archiefbeheer te maken hebben:

- Van de zorgdragers heeft 37 procent geen overzicht van de digitale archiefbescheiden.
- 68 procent heeft geen documentair structuurplan.
- Ongeveer de helft van de zorgdragers beschikt niet over een digitaal document-managementsysteem.
- Tot slot zegt 87 procent niet of slechts gedeeltelijk aan de archiefwettelijke eisen te voldoen.

In hoofdstuk 2 stelden we al vast dat 56 procent van de zorgdragers geen beheersregels heeft. In die gevallen ontbreken formele interne regels over digitaal archiefbeheer. We verwachten dat de werkelijke uitkomsten zelfs ongunstiger zijn, omdat uit inspecties en directe contacten met zorgdragers blijkt dat bepaalde producten lang niet altijd aan de eisen voldoen.

We stellen vast dat globaal genomen 60 tot 70 procent van de zorgdragers niet aan de eisen voor digitaal archiefbeheer voldoet. Dat is acht jaar na de invoering van de Archiefwet 1995 en twee jaar na vaststelling van de aanvullende ministeriële regelingen een

zorgwekkende constatering. Het betekent namelijk dat in die situatie elke dag opnieuw digitale archiefbescheiden worden gevormd, waarvan een groot deel van de centrale overheid niet kan garanderen dat deze conform de regels worden beheerd.

4.3 Hoe ernstig is de situatie?

Hoe erg is het dat zoveel overheidsorganisaties hun digitale archiefbeheer niet op orde hebben? Daartoe verwijzen we naar de ervaringen bij Arbeidsvoorziening en het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI), waar wij in 2003 een onderzoek verrichtten¹⁸. (Het CWI is een van de rechtsopvolgers van Arbeidsvoorziening.) Het gaat hierbij niet zozeer om de situatie bij deze specifieke organisaties. De ervaringen maken vooral duidelijk wat de gevolgen kunnen zijn wanneer het digitaal archiefbeheer niet voldoet. Naar ons oordeel zijn de opgedane inzichten illustratief voor veel overheidsorganisaties.

Bij de liquidatie van Arbeidsvoorziening bleek het veilig stellen van de digitale bescheiden die in het verleden gevormd waren, een groot probleem. Uit ons onderzoek kwam naar voren dat Arbeidsvoorziening onvoldoende waarborgen had gecreëerd om ervoor te zorgen dat de digitale bestanden in een goede, geordende en toegankelijke staat blijven gedurende hun bewaartermijn.

De organisatie van het archiefbeheer blijkt hierbij de grootste risicofactor te zijn. Met name het niet helder beleggen van verantwoordelijkheden, een onvoldoende samenwerking tussen DIV en ICT binnen de organisatie en het ontbreken van een goed document-managementsysteem leidden tot een inadequaat archiefbeheer.

Op zich vormde dat al een risico voor het blijvend bewaren van digitale bestanden. Maar ook het achteraf veilig stellen van de digitale erfenis werd hierdoor ernstig bemoeilijkt. De organisatie kon achteraf niet aantonen in hoeverre de blijvend te bewaren documenten aan de door de Archiefwet gestelde eisen van duurzaamheid, authenticiteit en toegankelijkheid voldeden. Ook bleek het achteraf buitengewoon moeilijk de blijvend te bewaren documenten uit de grote bulk te selecteren.

Onze conclusie op basis van het onderzoek bij Arbeidsvoorziening is dat het achteraf ordenen en selecteren van de blijvend te bewaren digitale archiefbescheiden alleen tegen hoge kosten is uit te voeren. Een deel van de blijvend te bewaren digitale archiefbescheiden moet bovendien definitief als verloren worden beschouwd. Ook loopt een overheidsorganisatie in een dergelijke situatie grote risico's zich niet in voldoende mate te kunnen verantwoorden. Daarbij zal de bedrijfsvoering naar verwachting minder efficiënt verlopen.

De ervaringen bij het CWI versterken ons beeld dat ook in 'nieuwe' situaties waarin organisaties van de eerder opgedane ervaringen en inzichten kunnen profiteren, zij

---

¹⁸ Onderzoek naar het beheer van digitale archieven. Case study 1: De Arbeidsvoorziening. *Rijksarchiefinspectie, oktober 2003.*

problemen ondervinden om aan de wettelijke eisen te voldoen. Het blijkt in de praktijk niet eenvoudig de regelgeving goed te implementeren en na te leven. In dergelijke gevallen is en blijft het risico onverminderd groot dat belangrijk digitaal archief verloren gaat.

Bij de start van het CWI heeft de organisatie kunnen profiteren van de ervaringen die Arbeidsvoorziening met digitale archieven heeft opgedaan. Het CWI heeft zich daar ook sterk voor ingezet. Op een aantal punten is het digitaal archiefbeheer bij het CWI dan ook veel beter opgezet. Toch is het digitaal archiefbeheer nog kwetsbaar, met name op organisatorisch vlak.

Belangrijk punt is dat het CWI onvoldoende centrale sturing bij het archiefbeheer gerealiseerd heeft. Interne afspraken, procedures en instrumenten zijn wel aanwezig, maar zijn niet of onvoldoende geïmplementeerd. De zorgdrager heeft nog geen volledig overzicht van aanwezige digitale bestanden, terwijl in het beheer niet is vastgelegd welke digitale documenten voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Daardoor kunnen deze bestanden niet tijdig geselecteerd worden. Bovendien is de zorgdrager onvoldoende in staat te toetsen of de blijvend te bewaren bescheiden aan de eisen van de archiefwetgeving voldoen, zoals authenticiteit, toegankelijkheid en duurzaamheid.

Tot slot beschikt het CWI niet over een documentair structuurplan en een goed document-managementsysteem. In de huidige situatie bepalen onderdelen van de organisatie zelf binnen welke structuur zij archiefbescheiden beheren, terwijl een deel van de documenten (zoals e-mails) buiten de afspraken valt.

Gezien de hiervoor genoemde cijfers is het zeer waarschijnlijk dat de situaties bij Arbeidsvoorziening en het CWI niet uniek zijn. Veel organisaties van de centrale overheid beheren een digitale erfenis die alleen tegen hoge kosten en met grote inspanning, en met onvermijdelijk verlies van informatie, veilig gesteld kan worden. Kennelijk is het ook in een nieuwe situatie, waarin de organisatie heeft geleerd van het verleden, moeilijk om alles goed op de rails te krijgen.

4.4 Wat moet er gebeuren?

Een aantal organisaties grijpt de mogelijkheden aan die digitalisering biedt om de werkprocessen beter te stroomlijnen en de informatievoorziening daar optimaal op af te stemmen. Een dergelijk project kan meteen benut worden om te zorgen dat alle digitale archiefbescheiden goed en conform de regels worden beheerd.

Om aan de regelgeving te voldoen, moeten zorgdragers in het algemeen veel technische en organisatorische maatregelen nemen. In de praktijk blijken er lang niet altijd voor elke situatie pasklare oplossingen beschikbaar te zijn. Dat betekent dat de zorgdrager niet alleen moet werken aan naleving van regelgeving, maar ook aan het vinden van werkbare oplossingen. Het lijkt dat veel organisaties niet het risico willen lopen veel te investeren in een onderneming waarvan de juiste aanpak niet helder is of waarvan men de uitkomst als onzeker inschat. Niets doen brengt echter een veel groter risico met zich mee, namelijk dat de organisatie geen of onvoldoende greep krijgt op de digitale documenthuishouding.

Dit beeld gaat overigens niet geheel op voor de ministeries. Daar heeft men besloten de handen ineen te slaan en een samenwerkingverband aan te gaan: InterLAB. Deze organisatie richt zich op de modernisering en vernieuwing van de (digitale) documenthuishouding binnen en tussen de departementen. Het idee voor de samenwerking ontstond op het ministerie van BZK. Daar was men al een aantal jaren bezig met onderzoek naar en realisatie van de digitalisering van de documenthuishouding. Sinds maart 2004 participeren alle ministeries in InterLAB, waarmee het een rijksbreed traject geworden is. Hieraan levert ook het Nationaal Archief een actieve bijdrage.

De Rijksarchiefinspectie is van mening dat het tijd is de huidige impasse in de digitalisering van archieven te doorbreken met gerichte acties. De oplossing zal deels gezocht moeten worden in de ondersteuning van organisaties met praktische instrumenten. Want hoewel de ministeriële regeling meer duidelijkheid heeft gegeven, blijken overheidsorganisaties in de praktijk ook behoefte te hebben aan praktische ondersteuning.

We bevelen dan ook met name aan dat organisaties gezamenlijk kennis kunnen ontwikkelen en verspreiden via een kenniscentrum¹⁹ en shared services. Daarnaast verdient het overweging certificering op het terrein van digitale archivering te bevorderen. Dat geeft de zorgdrager bij de aanschaf van systemen en software meer zekerheid dat die systemen en software in technisch opzicht aan de wettelijke eisen voldoen. Bovendien vereenvoudigt dit ook de handhaafbaarheid. Wanneer ook een aantal (organisatorische) randvoorwaarden in de certificering zouden worden betrokken, zou dit een goed alternatief kunnen vormen voor de huidige nogal inflexibele regelgeving op dit gebied.

4.5 Conclusie en aanbeveling

Het probleem van de digitale duurzaamheid bij de centrale overheid is niet opgelost met het vaststellen van de ministeriële *Regeling Geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden*. Veel organisaties blijken grote moeite te hebben de regelgeving te implementeren. Dit brengt veel risico's met zich mee voor de eigen bedrijfsvoering, de mogelijkheid om verantwoording af te leggen en het veilig stellen van het digitale erfgoed. Veel digitale archieven die voor het van kracht worden van de regeling werden gevormd, kunnen alleen tegen grote inspanning en kosten worden veilig gesteld. Daarbij zal waarschijnlijk verlies aan informatie optreden.

Een van de oorzaken dat organisaties hun digitale archiefbeheer niet op orde hebben, is dat het daar aan centrale sturing ontbreekt. Daarnaast is het archiefbeheer bij een aantal organisaties in zijn algemeenheid onvoldoende. Kleinere organisaties beschikken bovendien minder snel over de vereiste deskundigheid en ervaring om digitaliseringstrajecten succesvol uit te voeren. Daar komt ten slotte bij dat organisaties de regelgeving op dit punt niet als makkelijk ervaren.

---

¹⁹ Sinds 2001 is de Stichting ICTU actief op het terrein van de elektronische overheid. Daarin is het Kenniscentrum Elektronische Overheid opgenomen. ICTU heeft echter een heel brede doelstelling en kan specifiek voor digitale duurzaamheid op dit moment niet die actieve rol spelen die volgens ons noodzakelijk is.

Deze impasse waarin de digitale archivering bij veel organisaties verkeert, moet worden doorbroken. We bevelen de staatssecretaris voor Cultuur en Media aan om op basis van knelpunten zoals die zich in de praktijk voordoen, te bevorderen dat de nodige ondersteuning voor overheidsorganisaties beschikbaar komt. Bij de voorgenomen evaluatie van de ministeriële regelingen vragen wij in het bijzonder aandacht voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid ervan. In dat kader geven we de staatssecretaris ook in overweging te bevorderen dat er een systeem van certificering tot stand komt.

5 Selectie en overbrenging

Alle organisaties van de centrale overheid (ministeries, Hoge Colleges van Staat, Kabinet van de Koningin, publieke en private ZBO's en PBO-organen) zijn op grond van de Archiefwet verplicht om binnen twintig jaar hun archieven over te brengen naar een rijksarchiefbewaarplaats. Dit kan het Nationaal Archief zijn, een rijksarchief in de provincie of een regionaal historisch centrum.

Het gaat hierbij om een selectie uit het totale bestand aan archieven van de organisatie, en wel om die archieven die op basis van een selectielijst zijn aangewezen als blijvend te bewaren. Op deze wijze wordt het behoud van belangrijk cultureel erfgoed gewaarborgd. In hoofdstuk 2 las u over de stand van zaken wat betreft selectie en overbrenging op hoofdlijnen. In dit hoofdstuk werken wij dat beeld verder uit. Vervolgens geven wij aan wat er zou moeten gebeuren.

5.1 De stand van zaken

Zoals al bleek in hoofdstuk 2, brengen veel organisaties geen archieven over, hebben vele daar ook geen plannings voor en beschikken vele niet over een selectielijst. Dit geldt het meest voor ZBO's en PBO-organen. De ministeries hebben de afgelopen jaren wel aandacht besteed aan het opstellen van selectielijsten en overbrenging, maar ook daar is sprake van een behoorlijke achterstand. (Zie voor cijfers: paragraaf 2.2 en bijlage 1.2.)

In 1995 is de Archiefwet gewijzigd. Hierbij werd onder meer de overbrengingstermijn verkort van vijftig naar twintig jaar. Daardoor ontstond een tijdelijk stuwmeer aan werkzaamheden. Voor de ministeries zijn extra middelen beschikbaar gesteld om deze inhaalslag te maken. Die inhaalslag kreeg vorm in het zogenaamde PIVOT-project (Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn) van de Rijksarchiefdienst en de ministeries, dat in 1991 startte. Dit project had tot doel de achterstanden weg te werken en daartoe een beter selectie-instrumentarium te ontwikkelen. Dit moest ook garanderen dat in de toekomst geen nieuwe achterstanden zouden ontstaan. Tot nu toe is het niet gelukt de bestaande achterstanden weg te werken. Op dit moment gaan het ministerie van OCW, het Nationaal Archief en de ministeries na hoe de inhaalactie een nieuwe impuls kan krijgen. Voor een inhaalactie bij andere organisaties van de centrale overheid zijn geen specifieke beleidsmaatregelen getroffen. Deze organisaties hebben ook niet uit eigen initiatief extra maatregelen getroffen om de inhaalslag te maken.

Nu er na 1995 bijna tien jaar verstreken zijn, kunnen we dan ook stellen dat het beleid niet het gewenste resultaat heeft gehad. Het is teleurstellend dat het zelf met gebruik maken van de toegestane overgangstermijn niet is gelukt. Er bleek een behoorlijk aantal organisaties te zijn dat niet goed op de hoogte was van de regelgeving. Sommige wisten aanvankelijk niet dat zij onder de Archiefwet vielen. Dit laatste geldt vooral voor de private ZBO's, die pas in 1995 onder de wet kwamen. De Rijksarchiefinspectie koos er dan ook voor bij deze groep de kennis over de regelgeving te vergroten.

De Rijksarchiefinspectie heeft de ervaring dat uitgebreide inspecties, gevolgd door vervolgacties, resultaat kunnen hebben bij het streven naar een goede selectie en overbrenging. Met deze intensieve werkwijze kunnen we echter slechts relatief weinig organisaties bereiken. Verder hebben we de afgelopen jaren behoorlijk veel energie gestoken in voorlichting, instrumenten beschikbaar gesteld en workshops georganiseerd. Toch is het gezien de ervaringen in het veld tot nu toe, niet realistisch om de gewenste resultaten uitsluitend te verwachten van acties van de Rijksarchiefinspectie.

5.2 Het functioneren van de PIVOT-selectiemethode

De Rijksarchiefinspectie heeft nader onderzoek verricht naar het functioneren van de selectiemethode zoals die voor de ministeries is ingevoerd. Deze is ontwikkeld in het kader van de eerder genoemde inhaalslag. De methode die toen van kracht was, werd daarvoor niet geschikt geacht. Wij vinden het van belang om de ervaringen met de PIVOT-methode op een rij te zetten, omdat die een indicatie zijn voor de uitvoerbaarheid voor een bredere groep organisaties. Datzelfde geldt voor de ervaringen met de procedure voor vaststelling van een selectielijst.

We noemen hier onze belangrijkste bevindingen bij de PIVOT-selectiemethode.

1. Respondenten in een onderzoek naar selectie dat we in 2003 gehouden hebben, melden dat de methode heeft geleid tot meer zorgvuldigheid en meer kwaliteit, maar dat de methode niet sneller werkt.
2. Hoewel de methode in de praktijk niet eenvoudig is en ook arbeidsintensief is, geven zorgdragers aan dat zij geleerd hebben met de methode te werken.
3. De methode gaat uit van handelingen van de overheid. Er is in de praktijk een voortdurende discussie over wat handelingen zijn. Het niveau van abstractie verschilt. Het is kennelijk ook lastig om het juiste niveau van abstractie te vinden. Zo is een handeling al snel te abstract geformuleerd. Zorgdragers hebben er dan vaak moeite mee deze te vertalen naar meer concrete werkprocessen. Of een handeling is wel concreet geformuleerd, maar wordt daarmee weer gevoeliger voor onderhoud.
4. Het begrip 'handelingen' sluit niet altijd aan op de praktijk in organisaties. Daar gaat het om werkprocessen. Met name daar waar de zorgdrager actief vorm gaat geven aan digitale archivering, zien we de neiging uit te gaan van werkprocessen.
5. De methode is onderhoudsgevoelig. Een verandering in een taak moet al snel leiden tot aanpassing van de selectielijst.
6. Al een aantal jaren zijn velen in het veld van mening dat selecteren aan de bron, bij het aanmaken of binnenkomen van een document, gewenst zou zijn. Hieraan is met name bij digitale archivering behoefte. Op dit moment wordt pas na jaren bekeken welke documenten inhoudelijk geschikt zijn om, vanuit cultuur-historisch oogpunt, te bewaren.
7. Een aantal respondenten in ons onderzoek meldt dat de huidige PIVOT-selectiemethode leidt tot een hoog bewaarpercentage. Naar hun mening is dit percentage hoger dan in de situatie daarvoor. De methode lijkt daarmee niet te hebben geleid tot een strengere selectie, zoals oorspronkelijk was beoogd.

5.3 Procedure tot vaststelling van een selectielijst

Over de huidige procedure tot vaststelling van een selectielijst bestaat met name bij de ministeries, die er de meeste ervaring mee hebben, veel onvrede. Ook de Rijksarchiefinspectie heeft er meermalen op gewezen dat de procedure op dit moment veel te lang duurt. De meeste betrokken partijen, zoals het Nationaal Archief, de Raad van Cultuur en ministeries, hebben aangegeven mee te willen werken aan verkorting van de procedure.

Belangrijk hierbij is dat alleen al voor de ministeries rond de 900 lijsten en voor ZBO's 340 lijsten nodig zijn²⁰. In totaal zijn nu ongeveer 250 lijsten vastgesteld. Op dit moment bevinden zich weinig selectielijsten in de procedure die eerder zijn vastgesteld, maar die moeten worden gewijzigd. Zorgdragers zijn hier nog niet aan toegekomen door de grote hoeveelheid werk die gemoeid is met de initiële lijsten. Gaat dit proces echter ook op gang komen, dan zal dit de druk op het huidige systeem aanzienlijk kunnen vergroten.

5.4 Keuzes en dilemma's

Binnen het huidige systeem van selectie zijn zeker verbeteringen mogelijk. Zo kan de selectiemethodiek gebaseerd worden op werkprocessen. De Rijksarchiefinspectie vindt het belangrijk dat dit gebeurt, omdat het dan mogelijk wordt om al aan de bron te selecteren en tijdens het proces. Bij een grootschalige aanpak van digitale archivering is dit zeer gewenst. Ook is het mogelijk de procedure tot vaststelling van een selectielijst te verkorten. En daarnaast om de procedure voor het onderhoud van selectielijsten te vereenvoudigen.

Op dit moment bereiden het ministerie van OCW, het Nationaal Archief en de Centrale Archiefselectie Dienst (CAS) een plan voor om de achterstanden die de ministeries hebben bij de overbrenging van archieven, weg te werken. Wellicht is de wettelijk bepaalde termijn van 1 januari 2006 haalbaar. Wel zal er nog veel moeten gebeuren, en is de inzet van extra capaciteit nodig. Over de hoeveelheid archiefbestanden, en daarmee over de werkvoorraad, bestaat nog onzekerheid.

We signaleren hier een belangrijk dilemma. Stel dat alle organisaties die onder de Archiefwet vallen zouden gaan doen wat ze zouden moeten doen, namelijk selectielijsten opstellen en plannings voor overbrenging maken. Kunnen de huidige stakeholders, zoals Nationaal Archief en Raad voor Cultuur, dit dan aan? Zelfs als de bestaande selectiemethode en de bestaande vaststellingsprocedure worden aangepast? Wij hebben de indruk dat het enorme aantal lijsten dat dan in het geding is, niet binnen de noodzakelijke termijnen kan worden verwerkt.

De Rijksarchiefinspectie is van mening dat heldere keuzes onontkoombaar zijn. Alles laten doorgaan zoals het nu gaat, zal betekenen:

- dat we stilzwijgend accepteren dat veel organisaties niet actief aan de slag zullen gaan met selectie en overbrenging;

---

²⁰ Bron: Ketenconferentie 22 mei 2003 over selectielijsten.

- dat het risico bestaat dat we achter de feiten blijven aanlopen met organisaties die wel overbrengen, omdat het tempo steeds tekort blijft schieten. Het telkens niet halen van termijnen levert nieuwe achterstanden op voor de toekomst.

Naar de mening van de Rijksarchiefinspectie is het aan de staatssecretaris voor Cultuur en Media om de volgende keuzes maken:

- Of alle organisaties, dus ook kleine organisaties en private ZBO's, moeten de wet naleven en kunnen naleven, óf we beperken de reikwijdte van de wet. Als rijksarchiefbewaarplaatsen de archieven van bepaalde categorieën organisaties cultuur-historisch niet relevant vinden, kan dit beter worden uitgesproken en is het voor deze instellingen zelf beter als zij niet of in mindere mate aan de regelgeving hoeven te voldoen.
- Of de huidige intensieve werkwijze bij selectie en overbrenging wordt voortgezet, óf er wordt expliciet gekozen voor een heel andere werkwijze. In het eerste geval moeten dan wel de benodigde middelen beschikbaar zijn. In het tweede geval kan de staatssecretaris kiezen voor een methode die past binnen de huidige beschikbare middelen. Bij heroverweging van de bestaande methode zou onder meer kunnen worden gedacht aan een andere rolverdeling tussen Nationaal Archief en organisaties, die meer recht doet aan een goed evenwicht tussen het bedrijfsvoeringsbelang en het belang van het cultureel erfgoed.

6 Inspecties, onderzoeken en voorlichting in 2003

In dit hoofdstuk doen wij verslag van de inspecties en onderzoeken die de Rijksarchiefinspectie in 2003 heeft uitgevoerd. Daarnaast geven wij een beeld van onze voorlichtingsactiviteiten in dit jaar.

6.1 Inspecties

De Rijksarchiefinspectie voerde in 2003 vier soorten inspecties uit: de incidentinspectie, de aspectinspectie, de doorlichting en de vervolginginspectie.

Incidentinspectie	Wanneer een incident bij het archiefbeheer door een overheidsorganisatie daar aanleiding toe geeft, stelt de Rijksarchiefinspectie een inspectie in.
Aspectinspectie	Jaarlijks voert de Rijksarchiefinspectie gerichte inspecties uit naar bepaalde aspecten van het archiefbeheer bij een aantal overheidsorganisaties.
Integrale inspectie of doorlichting	Hierbij worden alle aspecten van het archiefbeheer van een zorgdrager doorgelicht.
Vervolginginspectie	Elke inspectie wordt in principe na zes of twaalf maanden gevolgd door een vervolgactie. Daarin wordt getoetst in hoeverre de aanbevelingen uit de eerste inspectie zijn uitgevoerd.

Incidentinspecties

In 2003 voerde de Rijksarchiefinspectie zes inspecties uit op basis van incidentmeldingen.

- Ministerie van Defensie

Zie voor een toelichting direct onder het kopje 'integrale inspecties'.

- Ministerie van Justitie

Sinds 2000 spreken wij het ministerie van Justitie aan op de kwaliteit van het archiefbeheer bij de penitentiaire instellingen (PI's). Aanleiding hiervoor zijn signalen over deze kwaliteit. Eind 2002 gaf het ministerie aan de knelpunten 'activiteitsgewijs' te behandelen. In 2003 hebben wij over de voortgang geen nadere informatie ontvangen. In 2004 zullen wij bij een aantal penitentiaire inrichtingen een inspectie uitvoeren.

- Ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W)

In januari 2003 brak brand uit in het Smedinghuis in Lelystad, waar onder meer de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders (RDIJ) en het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) zijn gevestigd. De Rijksarchiefinspectie stelde hierop een onderzoek in. We hebben vastgesteld dat de regionale directie IJsselmeergebied de redding en het herstel van de archiefbescheiden op voortvarende en gecontroleerde wijze heeft aangepakt. Daardoor is het uiteindelijk verlies aan informatie beperkt gebleven. Wel bleek het herstel van de vervuilde bestanden meer tijd te vragen dan voorzien.

Een kwestie waarover wij in het jaarlijks verslag 2002 rapporteerden, betrof de onrechtmatige vervreemding van archiefbescheiden van de voormalige PTT-Post. Het ministerie van V&W heeft in de loop van 2003, in goed overleg met het Nationaal Archief, deze zaak adequaat opgelost en hierover de Rijksarchiefinspectie geïnformeerd.

- Universiteit Twente

In 2002 trof een brand het complex van de Universiteit Twente. In 2003 heeft de Rijksarchiefinspectie onderzocht in hoeverre de noodzakelijke maatregelen tot herstel en reconstructie voor de archieven zijn gerealiseerd. Bij de brand zijn veel papieren en digitale archiefbescheiden verloren gegaan. Een deel kon worden gereconstrueerd, deels door doordat documenten ook elders in de organisatie aanwezig zijn, deels door gebruik te maken van back-ups van digitale bestanden. Een deel van de archiefbescheiden is blijvend verloren gegaan, zoals wetenschappelijk onderzoeksmateriaal. In 2004 zullen we ons op de hoogte stellen van het effect van deze reddings- en herstelacties.

- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV)

In de zomer van 2002 deed zich ernstige waterschade voor aan archieven in een ruimte van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in Goes. De Rijksarchiefinspectie verzocht toen aan DLG onderzoek in te stellen naar de kwaliteit van de in gebruik zijnde archief ruimten. Begin 2004 informeerde DLG ons dat het onderzoek naar de overige archief ruimten nog niet was afgerond. In 2005 beoogt de organisatie een archief ruimte van het Waterschap Zeeuwse Eilanden te huren. De Rijksarchiefinspectie heeft erop aangedrongen deze mogelijkheid al op korte termijn te benutten.

Aspectinspecties

De Rijksarchiefinspectie voerde in 2003 twee aspectinspecties uit.

- Algemene Rekenkamer

Evenals in 2002 heeft de Rijksarchiefinspectie op verzoek van de Algemene Rekenkamer een programma van eisen voor een archief ruimte opgesteld. Vervolgens is de archief ruimte zelf getoetst.

- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

In 2003 verhuisde het ministerie van OCW van Zoetermeer naar de Hofstoren in Den Haag. Al in 2002 wees de Rijksarchiefinspectie het ministerie erop dat in het programma van eisen voor de beoogde archiefruimte op een aantal punten niet aan de archiefwettelijke eisen werd voldaan. In 2003 voerden wij een inspectie in de archiefruimte uit, waarbij we vaststelden dat de ruimte op een aantal punten inderdaad niet aan de wettelijke eisen voldeed. Inmiddels had het ministerie bij de algemene rijksarchivaris ontheffing aangevraagd voor een viertal archiefwettelijke eisen. In 2004 zullen wij de afhandeling hiervan volgen.

Integrale inspecties

In totaal had de Rijksarchiefinspectie in 2003 22 integrale inspecties onder handen.

- Ministerie van Defensie

In 2003 beoordeelde de Rijksarchiefinspectie de resultaten van het onderzoek van het ministerie van Defensie naar het archiefbeheer rondom de val van de safe area Srebrenica, waarover het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie eerder had gerapporteerd. Eind 2003 startten wij een inspectie om de voortgang en effectiviteit van de verbeteracties door het ministerie te toetsen. Deze inspectie wordt in 2004 afgerond.

- Ministerie van Economische Zaken (EZ)

In 2003 voerden wij een inspectie uit bij het kerndepartement van het ministerie EZ. Deze inspectie werd in maart 2004 afgerond. We concludeerden dat er een grote kloof is tussen het formele archiefbeheer en het feitelijke informatiegebruik binnen het ministerie. Daardoor is een deel van de informatie van het ministerie onvoldoende vindbaar en toegankelijk. We stelden eveneens vast dat het ministerie van EZ zich van deze situatie terdege bewust is en inmiddels verbetermaatregelen in gang heeft gezet. Zo heeft het management de keuze gemaakt voor een integrale benadering van de informatievoorziening. Het ministerie zal in 2004 een plan van aanpak overleggen, dat aangeeft hoe, wanneer en in welke volgorde de aanbevelingen van de Rijksarchiefinspectie zullen worden uitgevoerd.

- Ministerie van Justitie: rechterlijke macht

In 2002 startte de Rijksarchiefinspectie een integrale inspectie bij alle negentien arrondissementen van de rechterlijke macht. De meeste inspecties werden in 2002 grotendeels afgerond; de laatste werkzaamheden werden in het eerste deel van 2003 uitgevoerd. Over de bevindingen rapporteerden wij al in ons jaarlijks verslag over 2002. In 2003 brachten wij nog een verzamelrapport uit, met een samenvatting van de belangrijkste bevindingen en met algemene aanbevelingen voor het verbeteren van de archieffunctie. De rapportage behandelt vooral die maatregelen waar een rol is weggelegd voor het management van rechtbanken en parketten, de Raad voor de Rechtspraak, het College van procureurs-generaal en de minister van Justitie.

Vanuit de afzonderlijke rechtbanken en parketten hebben zorgdragers in het algemeen positief gereageerd op de aanbevelingen die wij per organisatie deden. In een aantal

gevallen hebben rechtbanken aangegeven dat zij een actieve coördinerende rol van de Raad voor de Rechtspraak op prijs stellen. Parketten hebben erop gewezen een coördinerende rol van het College van procureurs-generaal nuttig te vinden. In 2004 monitoren we de mate waarin de organisaties verbeteracties in gang hebben gezet.

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Eind 2002 startten wij een inspectie bij het ministerie van VWS. In 2003 hebben wij deze inspectie afgerond. Ons oordeel is dat dit ministerie de laatste jaren een aantal goede initiatieven heeft genomen om de informatievoorziening structureel te verbeteren. Wel hebben we op de kloof gewezen tussen het formele archiefbeheer en het feitelijke beheer. Veel medewerkers vormen werkarchieven, met als gevolg dat de formele dossiers niet volledig zijn.

Een tweede aandachtspunt betreft de archivering van e-mail. Positief is dat het ministerie samen met andere departementen functionele eisen voor een goed digitaal archiefbeheer opstelt, als basis voor een document-managementsysteem. Het ministerie heeft aangegeven op vijf aspecten verbeteracties door te voeren. In 2004 zal zij een plan van aanpak aan de Rijksarchiefinspectie overleggen.

- Sociaal-Economische Raad (SER)
In 2003 voerden wij een inspectie uit bij de SER. Deze inspectie werd in april 2004 afgerond. We stelden vast dat de SER belang hecht aan een goede informatievoorziening en dat de archieven zorgvuldig beheerd worden. In dat opzicht zien we weinig knelpunten. Wel hebben we onze zorg geuit over de vraag of de SER de beschikbaarheid en toegankelijkheid op langere termijn voldoende kan waarborgen.

Het betreft hier met name de grote groep archieven die niet onder het 'formele' beheersregime vallen en waarvoor geen expliciete beheersafspraken bestaan. We hebben erop aangedrongen dat de SER de verantwoordelijkheden duidelijk vastlegt en alle archieven onder het formele beheersregime brengt en conform de wettelijke eisen beheert. Daarnaast hebben we erop gewezen dat de SER een documentair structuurplan moet opstellen waarmee de organisatie alle archieven in kaart brengt. Ook de archiefruimte vormt een punt van aandacht. De SER heeft aangegeven een aantal belangrijke aanbevelingen te zullen overnemen. Inmiddels zijn er al concrete stappen gezet ter verbetering van het archiefbeheer.

- Het Kadaster
De inspectie die we in 2003 startten bij het Kadaster, wordt in 2004 afgerond. Over de bevindingen rapporteren wij in het jaarlijks verslag over 2004.

- Universiteit Utrecht
Ook de inspectie bij de Universiteit Utrecht ronden wij in 2004 af. We komen hierop terug in het jaarlijks verslag over 2004.

Vervolginspecties

In 2003 werden twee vervolginspecties uitgevoerd:

- Ministerie van Financiën: Belastingdienst

In 2002 startten wij een vervolginspectie bij de Belastingdienst. Deze inspectie ronden wij in 2003 af. Onze belangrijkste conclusie was dat de Belastingdienst zich de laatste jaren serieus heeft ingespannen om het archiefbeheer grondig te reorganiseren. De Rijksarchiefinspectie onderschrijft de ingezette en voorgenomen maatregelen tot verbetering. In het inspectierapport verzochten wij de Belastingdienst ons nog in 2003 een verbeterprogramma met mijlpalen en een tijdsplanning te overleggen. Daaruit zou ook moeten blijken hoe het management de verbeteracties aanstuurt. Dit programma hebben wij echter niet ontvangen in 2003.

- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

In 2002 startten wij een vervolginspectie bij het ministerie van SZW, nadat wij in 1999 een integrale inspectie hadden uitgevoerd. Onze conclusie is dat het ministerie sindsdien veel geïnvesteerd heeft in een systematische verbetering van de kwaliteit van het archiefbeheer. Dat blijkt onder meer uit de professionalisering van de medewerkers, het opstellen van ordeningsplannen en het ontwikkelen van een auditfunctie. Met een aantal aanbevelingen was echter nog niets gebeurd. Op verzoek van de Rijksarchiefinspectie heeft het ministerie nog in 2003 een plan voor het verbetertraject overlegd. Dit plan hebben we positief beoordeeld. Naar verwachting kan het ministerie van SZW de verbeteracties grotendeels in 2004 realiseren.

6.2 Onderzoeken

In 2003 had de Rijksarchiefinspectie vijf onderzoeken lopen. In deze paragraaf beschrijven we elk onderzoek kort.

Stand van zaken beheersregels ZBO's

Voor 2003 hebben wij de aanwezigheid van archiefbeheersregels als speerpunt in ons programma opgenomen. De staatssecretaris voor Cultuur en Media verwacht immers dat alle ZBO's eind 2003 over vastgestelde beheersregels beschikken. Elders in dit verslag hebben wij aangegeven in hoeverre dat is gerealiseerd. Het onderzoek dat wij in het vorig jaarlijks verslag aankondigden, richtte zich met name op de knelpunten bij het opstellen ervan. Dit onderzoek was eind 2003 nog niet volledig afgerond. In 2004 hebben wij de staatssecretaris hierover gerapporteerd.

Inventarisatie van ZBO's

In 2000 publiceerden wij een overzicht van ZBO's en PBO-organen. Dit overzicht maakt duidelijk welke organisatie naast de Hoge Colleges van staat en ministeries onder het archiefwettelijk toezicht vallen. In 2003 hebben wij dit overzicht geheel geactualiseerd. In dit verband noemen we nog dat de Rijksarchiefinspectie betrokken werd bij een initiatief van het ministerie van BZK om in 2004 een openbare databank van ZBO's te realiseren.

Evaluatie selectie-instrumentarium

In het vierde kwartaal van 2002 startte de Rijksarchiefinspectie een onderzoek naar selectie-instrumenten van de centrale overheid. Het betreft zowel de toepassing van selectielijsten in de praktijk als het onderhoud van selectielijsten. Het onderzoek wordt in de eerste helft van 2004 afgerond.

Stand van zaken overbrenging

In het jaarlijks verslag over 2002 meldden wij een onderzoek te zijn gestart naar de stand van zaken rond de overbrenging van archieven. In 2003 heeft zich op het punt van overbrenging een nieuwe ontwikkeling voorgedaan. De plaatsvervangend secretarissen-generaal van de ministeries hebben ingestemd met een voorstel van de ministeries van OCW en BZK tot een nieuwe aanpak voor de selectie en overbrenging van de archieven die gevormd zijn vóór 1975. Met dit plan beoogden de ministeries de achterstanden in overbrenging uiterlijk 1 januari 2006 te hebben weggewerkt.

Gezien dit plan leek het de Rijksarchiefinspectie minder opportuun tegelijkertijd een onderzoek naar de stand van zaken rond de overbrenging uit te voeren. In plaats daarvan hebben wij het onderzoek toegespitst op de mate waarin zorgdragers inzicht hebben in de bestanden die zij beheren. Die vraag is niet alleen relevant omdat dit één van de speerpunten is die in het jaarlijks verslag over 2002 zijn benoemd. Inzicht in de bestanden die de organisatie beheert, is immers ook vooral van belang voor de selectie en overbrenging van archieven. De Rijksarchiefinspectie startte het onderzoek in deze nieuwe opzet in het najaar van 2003 en zal dit in de eerste helft van 2004 afronden.

Onderzoek digitalisering

Eind 2002 startte de Rijksarchiefinspectie een onderzoek naar digitalisering in het archiefbeheer. Doel daarvan is meer inzicht te krijgen in de wijze waarop organisaties digitaal archiefbeheer in de praktijk vormgeven en in de wijze waarop de regelgeving hierbij wordt toegepast en toepasbaar is. Het onderzoek bestaat uit drie delen. Het eerste deelonderzoek vond in 2003 plaats bij Arbeidsvoorziening, een organisatie die op dat moment al in liquidatie was. Hier hebben we gekeken naar de vraag in hoeverre de digitale bestanden die in het verleden gevormd waren, achteraf nog te redden waren. In het jaarlijks verslag over 2002 hebben we de belangrijkste conclusies en aanbevelingen aangegeven.²¹

De andere twee onderzoeken vonden plaats bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) en het Kadaster. De aandacht ging hier vooral uit naar bestanden die nu en in de toekomst worden aangemaakt, en de wijze waarop de organisatie vooraf voldoende waarborgen kan inbouwen voor een duurzaam informatiebeheer. Deze deelonderzoeken ronden we in 2004 worden af.

---

²¹ *De resultaten publiceerden wij in De digitale erfenis. Onderzoek naar het beheer van digitale archieven. Casestudy 1: De Arbeidsvoorziening. Den Haag 2003.*

Overige onderzoeksactiviteiten

In 2003 speelden twee zaken die te maken hebben met de interpretatie van de archiefwetgeving. Ten eerste blijken zorgdragers in de praktijk verschillende interpretaties te hanteren van de definitie archiefbescheiden. Dit kwam onder meer in inspecties naar voren. Om die reden hebben wij in 2003 een verkenning naar die interpretaties uitgevoerd onder verschillende partijen in het veld. Die verkenning bevestigde onze veronderstelling dat de definitie in de Archiefwet verschillend wordt uitgelegd. Dit brengt met zich mee dat zorgdragers verschillen in de mate waarin ze zich verantwoordelijk achten voor de archiefbescheiden van de eigen organisatie. Naar aanleiding hiervan hebben we het ministerie van OCW verzocht de nodige duidelijkheid te geven over het begrip archiefbescheiden.

Een tweede kwestie betreft de status van onderzoeksarchieven, zoals die bij universiteiten voorkomen als product van wetenschappelijk onderzoek. Bij de inspecties die wij bij universiteiten hebben uitgevoerd, bleken op dit punt eveneens verschillen in interpretatie te bestaan over de vraag in hoeverre onderzoeksarchieven formeel tot de archiefbescheiden van een universiteit als zorgdrager behoren. Ook deze kwestie hebben wij aan het ministerie van OCW voorgelegd met het verzoek hierover duidelijkheid te geven

6.3 Voorlichting

In het kader van de toezichthoudende taak geeft de Rijksarchiefinspectie voorlichting. Daarmee beogen we een preventieve werking. We informeren organisaties van de centrale overheid en andere belangstellenden over de inhoud, toepassing en naleving van de Archiefwet 1995. Daarbij gaat het niet alleen om algemene informatie; we richten ons ook op specifieke thema's en aspecten. Bijvoorbeeld: selectie en vernietiging, digitaal archiefbeheer en archiefruimten. We geven voorlichting door middel van onze website, de Nieuwsbrief, themabrochures en andere publicaties. Daarnaast verzorgt de Rijksarchiefinspectie lezingen en workshops.

Websites

Het gebruik van de website van de Rijksarchiefinspectie (www.rijksarchiefinspectie.nl) nam in 2003 sterk toe. Waren er in 2002 nog 30.000 bezoeken, in 2003 waren dat er ruim 75.000. De website heeft zich als een doelmatige middel bewezen om het veld over de naleving van de archiefwetgeving te informeren.

De website die we in 2002 met de collega's van de provinciale en gemeentelijke archiefinspecties lanceerden (www.archiefinspectie.nl), telde in 2003 ruim 3.000 bezoeken. Deze website geeft algemene informatie over het archiefwettelijk toezicht en heeft vooral tot doel overheidsinstellingen en burgers die via Internet informatie zoeken, adequaat door te verwijzen naar de juiste archiefinspectie.

Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief van de Rijksarchiefinspectie komt vier maal per jaar uit en is primair bedoeld voor overheidsorganisaties. De Nieuwsbrief wordt in een oplage van 1.700 exemplaren verspreid onder de doelgroep, bestaande uit directeuren, hoofden facilitair

bedrijf, DIV-managers en -adviseurs en medewerkers die belast zijn met de dagelijkse leiding of coördinatie van DIV-werkzaamheden. In de Nieuwsbrief besteden we vooral aandacht aan zaken waarover wij regelmatig vragen krijgen uit het veld, of waarvan uit inspecties blijkt dat deze in de praktijk verbetering behoeven.

Rapporten en brochures

In 2003 publiceerde de Rijksarchiefinspectie het jaarlijks verslag over 2002 en het eerder genoemde geactualiseerd overzicht van PBO-organen en ZBO's. Ook publiceerden we de resultaten van een eerste deelonderzoek naar digitaal archiefbeheer. Daarnaast brachten wij twee informatiebladen uit. De precieze gegevens van deze publicaties vindt u in bijlage 5.

Verder leverde de Rijksarchiefinspectie bijdragen aan enkele publicaties van derden die in 2003 verschenen. Het gaat hierbij om het *Handboek Archiefregelingen* van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de *Archiefterminologie voor Nederland en Vlaanderen* van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland (KVAN) en *De Archiefwet in 100 trefwoorden* een uitgave van de Stichting SOD en uitgeverij VNG.

Voorlichtingsbijeenkomsten en presentaties

In 2003 gaf de Rijksarchiefinspectie presentaties op bijeenkomsten voor koepelorganisaties van jeugdzorginstellingen en universiteiten. Daarnaast verzorgden we enkele malen in de regio inleidingen over de ministeriële regelingen.

Voorlichting op maat

Naast algemene voorlichting via rapporten, brochures, Nieuwsbrieven en website, biedt de Rijksarchiefinspectie ook voorlichting op maat. Dat doen we door vragen van organisaties te beantwoorden. Dat gebeurt zowel per telefoon als per brief of e-mail. In 2003 verwerkten wij 300 voorlichtingsvragen. Dat is iets minder dan in 2002; het aantal vragen lijkt zich dus te stabiliseren. Die stabilisatie hangt waarschijnlijk samen met de toenemende bezoeken aan onze website en de verkrijgbaarheid van informatiebladen over actuele onderwerpen.

Bijlagen

Bijlage 1

Respons op de jaarlijkse vragenlijst over 2003

Zorgdragers zijn verplicht informatie te verstrekken over het archiefbeheer wanneer de Rijksarchiefinspectie daarom verzoekt. In de praktijk blijkt het grootste deel van de zorgdragers aan dat verzoek gehoor te geven. Ongeveer 20 procent reageert niet, in sommige gevallen ook niet na herhaald en dringend verzoek.

Evenals in voorafgaande jaren heeft de Rijksarchiefinspectie begin 2004 een vragenlijst uitgezet onder de archiefwettelijke zorgdragers van de centrale overheid²². Voor het eerst konden we de zorgdragers een digitale versie van de vragenlijst aanbieden, met het doel zowel het invullen door de zorgdragers als de verwerking door ons makkelijker te maken. Hoewel het invullen door enkele aanloopproblemen soms veel geduld van de zorgdrager vroeg, is de omschakeling naar het digitaal aanleveren van de gegevens succesvol gebleken.

In deze bijlage vindt u een overzicht van de respons op de jaarlijkse vragenlijst (tabel 1.1). Daarnaast bevat de bijlage een overzicht van zorgdragers die te laat (tabel 1.2) of helemaal geen gegevens (tabel 1.3) hebben ingezonden. In bijlage 2 presenteren wij de belangrijkste resultaten uit de vragenlijst.

Tabel 1.1 *Uitgezette en retour ontvangen lijsten*

Zorgdragers	Lijsten jaarlijkse rapportage		
	Aantallen verspreid	Aantallen retour ontvangen	Respons in %
Hoge Colleges van Staat	8	7	88
Ministeries	9	9	100
PBO-organen	67	51	76
Publiekr. ZBO's	79	71	90
Privaatr. ZBO's	131	114	87
Totaal	294	252	85

²² Niet alle zorgdragers kregen een vragenlijst toegezonden. Uitgezonderd zijn organisaties waar wij onlangs een inspectie hebben uitgevoerd. Daarnaast blijven enkele categorieën zorgdragers buiten beschouwing, zoals de APK-keuringsstations en personen met enig openbaar gezag, zoals bijvoorbeeld havenmeesters.

Tabel 1.2 *Zorgdragers die de lijst onvolledig of na de sluitingsdatum van 12 maart 2004 hebben ingezonden*

Bureau Orde van Advocaten Groningen
Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)
Keurmerkinstituut BV
KNB Ring Alkmaar
KNB Ring Drenthe
KNB Ring Fryslân
Koninklijke NIVRA
Nationale Nederlanden
Pensioen & Verzekeringskamer
Raad voor Rechtsbijstand Amsterdam
Raad voor Rechtsbijstand Arnhem
Raad voor Rechtsbijstand Leeuwarden
Raad voor Rechtsbijstand 's-Gravenhage
Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch
St. VUT-fonds

Tabel 1.3 *Zorgdragers die in 2004 geen ingevulde lijst hebben ingestuurd*

Bedrijfschap Natuursteenbedrijf
College Sanering Ziekenhuisvoorzieningen
Germanischer Lloyd
Hoofdbedrijfschap Agrarische Groothandel (HBAG)
KNB Ring Almelo
KNB Ring Amsterdam
KNB Ring 's-Gravenhage
KNB Ring Groningen
KNB Ring Haarlem
KNB Ring 's-Hertogenbosch
KNB Ring Rotterdam
KNB Ring Utrecht
KNB Ring Zwolle
KPMG Certification
KvK voor Rijnland
Nederlands Keuringsinstituut Pleziervaartuigen
Nippon Kaji Kyokai
Productschap Margarine, Vetten en Oliën
Stichting Examenbureau Beroepsvervoer
Stichting Het Gebaar (tegemoetkoming oorlogsgetroffenen)
Stichting Nederlands Instituut voor Lifttechniek (Liftinstituut B.V.)
Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen
Zilveren Kruis Ziekenfonds UA

Bijlage 2

De jaarlijkse vragenlijst over 2003 in cijfers

In deze bijlage geven we de belangrijkste uitkomsten van de jaarlijkse vragenlijst in tabelvorm weer. De vragen betreffen de volgende aspecten:

- organisatie van het archiefbeheer;
- bestandsbeheer;
- digitaal archiefbeheer;
- duurzaamheid;
- selectie en vernietiging;
- bewerking en overbrenging.

Binnen de tabellen hanteren we enkele afkortingen:

- HcvS = Hoge Colleges van Staat;
- ZBO's pu = Publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen;
- ZBO's pri = Privaatrechtelijke zelfstandige bestuursorganen.

Organisatie van het archiefbeheer

Tabel 2.1. *Heeft de zorgdrager beheersregels vastgesteld?*

Type zorgdrager	Beheersregels vastgesteld		Nog geen beheersregels		Beheersregels in ontwikkeling			
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	In 2004 gereed		Na 2004 / Nog niet bekend	
HcvS	3	43	4	57	2	29	1	14
Ministeries	8	89	1	11	1	11	0	0
PBO-organen	28	55	23	45	10	20	7	14
ZBO's pu	31	44	40	56	23	32	9	13
ZBO's pri	42	37	72	63	19	17	32	28
Totaal	112	44	140	56	54	21	49	19

Tabel 2.2 *Heeft de zorgdrager voldoende personeel voor de uitvoering van het archiefbeheer?*

Type zorgdrager	Voldoende personeel		Tijdelijk tekort aan personeel		Structureel tekort aan personeel	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	7	100	0	0	0	0
Ministeries	5	56	3	33	1	11
PBO-organen	39	76	4	8	8	16
ZBO's pu	47	66	9	13	15	21
ZBO's pri			niet gevraagd			
Totaal	98	71	16	12	24	17

Tabel 2.3 *Hebben de personen die zijn belast met het archiefbeheer een archiefopleiding gevolgd?*

Type zorgdrager	Allemaal archiefopleiding gevolgd		Deel heeft archiefopleiding gevolgd		Geen archiefopleiding gevolgd	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	2	29	5	71	0	0
Ministeries	0	0	9	100	0	0
PBO-organen	7	14	9	18	35	69
ZBO's – pu	12	17	39	55	20	28
ZBO's pri			niet gevraagd			
Totaal	21	15	62	45	55	40

Tabel 2.4 *Beschikt de zorgdrager over een jaarplan voor het archiefbeheer?*

Type zorgdrager	Afzonderlijk jaarplan archiefbeheer		Archiefbeheer vormt onderdeel algemeen jaarplan		Nee	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	0	0	6	86	1	14
Ministeries	3	33	4	44	2	22
PBO-organen	2	4	4	8	45	88
ZBO's pu	7	10	11	15	53	75
ZBO's pri	10	9	17	15	87	76
Totaal	22	9	42	16	188	75

Tabel 2.5 *Heeft de zorgdrager een kwaliteitszorgsysteem voor het archiefbeheer ingevoerd?*

Type zorgdrager	Afzonderlijk systeem		Onderdeel van integraal systeem		Nee, maar wel in ontwikkeling		Nee	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	0	0	3	43	2	29	2	29
Ministeries	4	44	0	0	5	56	0	0
PBO-organen	0	0	2	4	4	8	45	88
ZBO's pu	1	1	11	15	10	14	49	69
ZBO's pri	1	1	32	28	17	15	64	56
Totaal	6	2	48	19	38	15	160	64

Bestandsbeheer

Tabel 2.6 Heeft de zorgdrager een actueel overzicht van de omvang en locatie van al zijn archieven?

Type zorgdrager	Volledig overzicht archieven		Gedeeltelijk overzicht archieven		Geen overzicht archieven	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	5	71	2	29	0	0
Ministeries	2	22	7	78	0	0
PBO-organen	20	39	8	16	23	45
ZBO's pu	26	37	24	34	21	30
ZBO's pri	50	44	18	16	46	40
Totaal	103	41	59	23	90	36

Tabel 2.7 Heeft de zorgdrager documentaire structuurplannen vastgesteld voor alle archieven?

Type zorgdrager	Ja, voor alle archieven		Ja, voor gedeelte archieven		Nee	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	3	43	0	0	4	57
Ministeries	0	0	8	89	1	11
PBO-organen	16	31	3	6	32	63
ZBO's pu	6	8	10	14	55	77
ZBO's pri	22	19	13	11	79	69
Totaal	47	19	34	13	171	68

Digitaal archiefbeheer

Tabel 2.8 Beheert de organisatie digitale bestanden?

Type zorgdrager	Digitale bestanden		Geen digitale bestanden		Niet bekend	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	2	29	5	71	0	0
Ministeries	9	100	0	0	0	0
PBO-organen	22	43	25	49	4	8
ZBO pu	59	83	6	8	6	8
ZBO pri	82	72	25	22	7	6
Totaal	174	69	61	24	17	7

Tabel 2.9 *Zo ja, is er een actueel overzicht van deze bestanden?*

Type zorgdrager	Volledig overzicht		Gedeeltelijk overzicht		Geen overzicht	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	1	50	1	50	0	0
Ministeries	0	0	5	56	4	44
PBO-organen	12	55	2	9	8	36
ZBO's pu	16	27	23	39	20	34
ZBO's pri	39	48	11	13	32	39
Totaal	68	39	42	24	64	37

Tabel 2.10 *Komen deze digitale bestanden voor blijvende bewaring in aanmerking?*

Type zorgdrager	Alle digitale bestanden blijvend te bewaren		Gedeelte digitale bestanden blijvend te bewaren		Alle digitale bestanden op termijn te vernietigen		Niet bekend	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	1	50	1	50	0	0	0	0
Ministeries	0	0	5	56	1	11	3	33
PBO-organen	1	5	5	23	2	9	14	64
ZBO's pu	6	10	24	41	7	12	22	37
ZBO's pri	10	12	17	21	16	20	39	48
Totaal	18	10	52	30	26	15	78	45

Tabel 2.11 *Voldoen alle archieven die onder de zorg van de zorgdrager vallen aan de eisen die worden gesteld in de Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden?*

Type zorgdrager	Voldoet aan eisen regeling 12		Voldoet gedeeltelijk aan eisen regeling 12		Voldoet niet aan eisen regeling 12		Onbekend / eisen onbekend	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	4	57	2	29	1	14	0	0
Ministeries	1	11	6	67	0	0	2	22
PBO-organen	2	4	15	29	4	8	30	59
ZBO's pu	8	11	34	48	8	11	21	30
ZBO's pri	17	15	20	18	13	11	64	56
Totaal	32	13	77	31	26	10	117	46

Duurzaamheid

Tabel 2.12 *Voldoen alle archieven die onder de zorg van de zorgdrager vallen aan de eisen die worden gesteld in de Regeling duurzaamheid archiefbescheiden?*

Type zorgdrager	Voldoet aan eisen regeling 11		Voldoet gedeeltelijk aan eisen regeling 11		Voldoet niet aan eisen regeling 11		Onbekend / eisen onbekend	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	3	43	4	57	0	0	0	0
Ministeries	1	11	6	67	0	0	2	22
PBO-organen	4	8	11	22	7	14	29	57
ZBO's pu	8	11	29	41	9	13	25	35
ZBO's pri	15	13	19	17	12	11	68	60
Totaal	31	12	69	27	28	11	124	50

Tabel 2.13 *Beschikt de zorgdrager over archiefruimte voor de opslag van het semi-statisch archief en zo ja, voldoet de ruimte aan de eisen die gesteld worden in de Regeling Bouw en inrichting archiefruimten en archiefbewaarplaatsen?*

Type zorgdrager	Archiefruimte aanwezig		Ruimten voldoen geheel aan eisen		Ruimten voldoen gedeeltelijk aan eisen		Ruimten voldoen niet aan eisen / niet bekend / eisen niet bekend	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	7	100	6	86	1	14	0	0
Ministeries	9	100	2	22	6	67	1	11
PBO-organen	34	67	6	18	11	32	17	50
ZBO's pu	65	92	15	23	23	35	27	42
ZBOP's pri	92	81	12	13	18	20	62	58
Totaal	207	82	41	20	59	29	107	51

Selectie en vernietiging

Tabel 2.14 *Zijn er voor de archieven die onder de zorg van de zorgdrager vallen geldige selectielijsten vastgesteld die tot stand zijn gekomen op basis van de Archiefwet 1995?*

Type zorgdrager	Vastgestelde selectielijsten		Geen vastgestelde selectielijsten	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	5	71	2	29
Ministeries	9	100	0	0
PBO-organen	4	8	47	92
ZBO's pu	25	35	46	65
ZBO's pri	1	1	113	99
Totaal	44	17	208	83

Tabel 2.15 *Bestrijken de selectielijsten en vernietigingslijsten gezamenlijk alle archieven die onder de zorg van de zorgdrager vallen?*

Type zorgdrager	Lijsten bestrijken alle archieven		Lijsten bestrijken gedeelte archieven		Niet bekend		Geen selectie- of vernietigingslijsten	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	2	29	4	57	0	0	1	14
Ministeries	4	44	5	56	0	0	0	0
PBO-organen	6	12	4	8	5	10	36	71
ZBO's pu	19	27	26	37	3	4	23	32
ZBO's pri				niet gevraagd				
Totaal	31	22	39	28	8	6	60	44

Tabel 2.16 *Heeft de zorgdrager selectielijsten in voorbereiding?*

Type zorgdrager	Selectielijsten in voorbereiding		Geen selectielijsten in voorbereiding	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	5	71	2	29
Ministeries	8	89	1	11
PBO-organen	24	47	27	53
ZBO's pu	41	58	30	42
ZBO's pri	19	17	95	83
Totaal	97	38	155	62

Bewerking en overbrenging

Tabel 2.17 *Is er een planning voor de bewerking en overbrenging van archiefbescheiden naar een rijksarchief?*

Type zorgdrager	Planning voor bewerking en overbrenging		Geen planning voor bewerking en overbrenging	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	4	57	3	43
Ministeries	8	89	1	11
PBO-organen	1	2	50	98
ZBO's pu	8	11	63	89
ZBO's pri	4	4	110	96
Totaal	25	10	227	90

Tabel 2.18 *Met welke frequentie brengt de organisatie archieven over naar een rijksarchief?*

Type zorgdrager	Jaarlijks		Eénmaal in 5 tot 10 jaar		Onregelmatig / anders		Nog geen archiefbescheiden overgebracht	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	0	0	2	29	3	43	2	29
Ministeries	3	33	0	0	6	67	0	0
PBO-organen	0	0	3	6	9	18	39	76
ZBO's pu	0	0	3	4	29	41	39	55
ZBO's pri			niet gevraagd					
Totaal	3	2	8	6	47	34	80	58

Tabel 2.19 *Vindt er over overbrenging overleg plaats met een relatiebeheerder van een rijksarchief?*

Type zorgdrager	Overleg met Relatiebeheerder		Geen overleg met relatiebeheerder	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	7	100	0	0
Ministeries	9	100	0	0
PBO-organen	13	25	38	75
ZBO's pu	31	44	40	56
ZBO's pri	10	9	104	91
Totaal	70	28	182	72

Tabel 2.20 *Beheert de organisatie archiefbescheiden uit de periode vóór 1945?*

Type zorgdrager	Archieven van Vóór 1945		Geen archieven van vóór 1945		Niet bekend	
	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.	Abs.	Perc.
HcvS	2	29	5	71	0	0
Ministeries	6	67	2	22	1	11
PBO-organen	10	20	30	59	11	22
ZBO's pu	32	45	36	51	3	4
ZBO's pri	17	15	91	80	6	5
Totaal	67	27	164	65	21	8

Tabel 2.21 *Beheert de organisatie archiefbescheiden uit de periode 1945-1975?*

Type zorgdrager	Archieven uit 1945-1975		Geen archieven uit 1945-1975		Niet bekend	
	<i>Abs.</i>	<i>Perc.</i>	<i>Abs.</i>	<i>Perc.</i>	<i>Abs.</i>	<i>Perc.</i>
HcvS	3	43	4	57	0	0
Ministeries	9	100	0	0	0	0
PBO-organen	30	59	13	25	8	16
ZBO's pu	52	73	16	23	3	4
ZBO's pri	42	37	64	56	8	7
Totaal	136	54	97	38	19	8

Bijlage 3

Inspecties in 2003

Deze bijlage bevat een overzicht van de inspecties die de Rijksarchiefinspectie in 2003 onder handen had. Het gaat om de stand van zaken per 31 december 2003.

Uit tabel A blijkt dat er in 2003 32 inspecties liepen. In zeven gevallen betrof het een incidentinspectie. Daarnaast voerden wij 24 aspectinspecties, integrale inspecties en vervolgininspecties uit. Dit gebeurde bij in totaal 8²³ zorgdragers.

Tabel A Inspectie onder handen in 2003

Overheidsorganisatie	Inspectie bij	Status per 31-12-2003
1 Algemene Rekenkamer	-aspectinspectie	Afgerond
2 Ministerie van Defensie	Kernministerie -incidentinspectie	Afgerond
3	Kernministerie -integrale inspectie	Nog niet afgerond
4 Ministerie van EZ	Kernministerie -integrale inspectie	Nog niet afgerond
5 Ministerie van Financiën	Belastingdienst -vervolgininspectie	Nog niet afgerond
6 Ministerie van Justitie	Penitentiaire inrichtingen -incidentinspectie	Afgerond
7	Rechterlijke macht Arrondissement Alkmaar -integrale inspectie	Afgerond
8	Rechterlijke macht Arrondissement Almelo -integrale inspectie	Afgerond
9	Rechterlijke macht Arrondissement Amsterdam -integrale inspectie	Afgerond
10	Rechterlijke macht Arrondissement Arnhem -integrale inspectie	Afgerond
11	Rechterlijke macht Arrondissement Assen -integrale inspectie	Afgerond

²³ Tellen we de rechtbanken als afzonderlijke zorgdragers, dan bedraagt het totaal 23 zorgdragers.

Overheidsorganisatie	Inspectie bij	Status per 31-12-2003
12	Rechterlijke macht Arrondissement Den Haag -integrale inspectie	Afgerond
13	Rechterlijke macht Arrondissement Groningen -integrale inspectie	Afgerond
14	Rechterlijke macht Arrondissement Haarlem -integrale inspectie	Afgerond
15	Rechterlijke macht Arrondissement 's-Hertogenbosch -integrale inspectie	Afgerond
16	Rechterlijke macht Arrondissement Maastricht -integrale inspectie	Afgerond
17	Rechterlijke macht Arrondissement Middelburg -integrale inspectie	Afgerond
18	Rechterlijke macht Arrondissement Roermond -integrale inspectie	Afgerond
19	Rechterlijke macht Arrondissement Rotterdam -integrale inspectie	Afgerond
20	Rechterlijke macht Arrondissement Utrecht -integrale inspectie	Afgerond
21	Rechterlijke macht Arrondissement Zwolle -integrale inspectie	Afgerond
22	Rechterlijke macht Arrondissement Zutphen -integrale inspectie	Afgerond
23	Ministerie van OCW Kernministerie -incident	Nog niet afgerond
24	Ministerie van SZW Kernministerie -vervolginspectie	Afgerond
25	Ministerie van Verkeer en waterstaat RWS / RIZA Flevoland -incidentinspectie	Afgerond
26	Kernministerie -incident	Nog niet afgerond
27	Ministerie van VWS Kernministerie -integrale inspectie	Afgerond

---

Overheidsorganisatie	Inspectie bij	Status per 31-12-2003
28 Kadaster	-integrale inspectie	Nog niet afgerond
29 Prorail	-incident	Nog niet afgerond
30 Sociaal Economische Raad	-integrale inspectie	Nog niet afgerond
31 Universiteit Twente	-incidentinspectie	Nog niet afgerond
32 Universiteit Utrecht	-integrale inspectie	Nog niet afgerond

---

Bijlage 4

Onderzoeken in 2003

Deze bijlage bevat een overzicht van alle onderzoeken die de Rijksarchiefinspectie in 2003 onder handen had. Het gaat om de stand van zaken per 31 december 2003.

	Onderzoek	Status per 31-12-2003
1	Aanwezigheid beheersregels bij ZBO's	Nog niet afgerond
2	Actualisatie overzicht van ZBO's	Afgerond
3	Evaluatie selectie-instrumentarium	Nog niet afgerond
4	Bestandsregistratie	Nog niet afgerond
5	Digitaal archiefbeheer	Nog niet afgerond

Bijlage 5

Publicaties in 2003

De Rijksarchiefinspectie heeft in 2003 drie publicaties uitgebracht.

Titel	Datum publicatie
Informatieblad beheersregels. 4 pag. Internetpublicatie. ISBN 90 77510 01 X	Augustus 2003
Informatieblad bestandsregistratie. 3 pag. Internetpublicatie. ISBN 90 77510 07 9	Augustus 2003
De digitale erfenis. Onderzoek naar het beheer van digitale archieven. Casestudy 1: De Arbeidsvoorziening. 34 pag. Internetpublicatie.	Oktober 2003
Overzicht van zbo's en pbo-organen. 118 pag. Internetpublicatie. ISBN 90 77510 08 7	December 2003
